საქართველოს სოციალდემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარეგო ყველა ქვეყანისა, შეერთდითო!

სამშაბათი 31 დეკემბერი 1918 წ.

ერთობა

ფასი 50 კაპ.

ფასი: 1 თვეში 12 მანეთი ცალკე ნომერი ეღირება 5ს კაპ. განცხადების ფასი, როგორც მარტელ გვერდზე, ისე მეოთხეზე, პეტიტის სტრიქონი—1 მან. სამგლოვიარო განცხადება 20 მან. საჩქარო განცხადება უნდა მოტანილ იქნას არა უგვიანეს დილის 12 ს. ხელმოუწერელი წერილები არ იბეჭდება. დაუბეჭდავ სტატიათა მასალას რედაქცია არ ინახავს, ავტორებს უკან კერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერ-მოწერას კისრულობს.

ხელის მოწერა ... ფოსტის ყუთი № 199 გაზ. „ერთობის" რედაქცია. სხვა ადრესით გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს. რედაქციაში მირეკვა მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 საათამდე. რედაქციისა და კონტორის ადრესი: თბილისი, გოლოვინის პროსპექტი № 24

ტელეფონი 16—62.

№ 284 ორგანო საქართველოს სოციალდემოკრატიული მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა. № 284

ახლად გარდაცვალებულ

ვენე ნიკურაძის (აღათიშვილის)

მშობლები, და-ძმანი, რძლები და პატარა ძმის წულები აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ და ამხანაგებს, რომ მათთვის ძვირფასი და დაუვიწყარი ვენეს გასვენება მოხდება 2 იანვარს ს. კულაშში, სამტრედიის რკინის-გზის ლიანდაგის მახლობლად. (2—1)

ამიერ-კავკასიის ახალგაზრდა მარქსისტთა ორგანიზაციის ცენტრალური კომიტეტი აუწყებს ამხანაგებს, რომ დღეს, სრულ 4 ნახ. საათზე შე-4 რაიონის კოლექტივში (ოლღას ქ. № 29) დანიშნულია სამოქალაქო პანაშვიდი

ვენე ნიკურაძის

ხსოვნის აღსანიშნავად. ამხანაგების დასწრება სავალდებულოა.

ღრმათ დამწუხრებულნი დედ შამა ონისიმე და სელო, ძმები—აკაკი და კიტა, დები—ვასასი, ანიჩკა და ვარო, სიძენი გიორგი ჩხეიძე და ნოე ნუკუბაძე, გულ დაწყვეტილნი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ 24 დეკემბერს დადეთ ხაჩინთან ბრძოლის დროს მოკლულ იქნა მათი საყვარელი, სახალხო გვარდიელი

ფილიპე ონისიმეს ძე რამიშვილი

გამოსვენება მოხდება ხუთშაბათს, 2 იანვარს თფ. რკინის გზის ლაზარეთიდან. დასაფლავება საძმო სასაფლაოზე.

ხაშურის ორგანიზაცია სოც.-დემ. მუშ. პარტიისა ღრმათ დამწუხრებული აუწყნს ამხანაგებს, რომ 26 დეკემბერს სომხეთთან შეტაკების დროს შულავერთან გმირულათ დაიღუპნენ პარტიული კოლექტივის წევრები

ლეონტი მეტრეველი და ალექსანდრე სირაძე

(2—1)

ღრმად დამწუხრებულნი მშობლები: თეიმურაზ ალშასხანის ძე და შელანია ვახტანგის ასული; ძმები: დავით და კონსტანტინე, დები პასტი ჯაველისა და ბარბარე ასათიანისა, რძალი ბაბულია ფარნაოზის ასული და სიძე კონსტანტინე პავლეს ძე ასათიანი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ სანაინთან ვერაგ მტერთან ბრძოლის დროს 9 დეკემბერს მოკლულ იქნა კავკასიის პირველ ცხენოსანთა ასეულის კორნეტი

ლუკა თეიმურაზის ძე აგულაძე

რომლის გამოსასვენებლადაც მიღებულია ზომები, და 3 ქ. ჭალთუბანში მოკლე ავადმყოფობის შემდეგ უდროოდ გარდაიცვალა

მარო (ნარო) თეიმურაზის ასული აგულაძისა

რომლის ჭალთუბნიდან წასვენება გურიაში მოხდება პარასკევს, 27 დეკემბერს (ახალი სტილით) დასაფლავება სამშაბათს 31 დეკემბერს. (2—1)

გულდამწვარი დედა ბარბალე მაქსიმეს ასული გოგატიშვილისა და გოგია შვილი ბუნებრივებით აუწყებენ ნაცნობთ და ნათესავთ უდროოდ გარდაცვალებას პირველი საყვარელი შვილის და მეორე მამიდაშვილის და მისი აღშზრდელი

ვარუშა ზაქარიას ასული ზოდელავასი

პანაშვიდი ყოველ დღე საღამოს 5 საათზე, ტრამვაის ქ. № 5. დაკრძალვა ხუთშაბათს, 2 იანვარს დილის 10 საათზე დიდუბის ეკლესიის ეზოში.

ულრესს მწუხარებაში მყოფი, გულმოკლული ივანე ანტონის ძე ზოდელავა აუწყებს ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ უდროოთ გარდაიცვალა მისი საყვარელი მეუღლე

ვერა (ვარუშა) ზაქარიას ასული ზოდელავა

პანაშვიდი ყოველდღე საღამოს 5 საათზე, ტრამვაის ქუჩა № 5. გამოსვენება ხუთშაბათს, 2 იანვარს, დილის 10 ს. დიდუბის ეკლესიაში. დაკრძალვა იმავე დღეს ეკლ. (2—1)

ღრმად დამწუხრებული ძმები: სანდრო და ზალიკო, დები ბარბალე და მარუსია, ძმის წულები: პეტრო და ნატა მწუხარებათ აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ დღეს დილას 10 საათ. ქაშველის წმ. გიორგის ეკლესიაში გადახდილი იქნება 40 დღის წირვა და პანაშვიდი საყვარელ

დათიკო (დავით) ზაქარიას ძე ჯაგიშვილის

სულის მოსახსენებლათ

ორთაჭალის მუშათა პოლიტიკური კლუბის საბჭო მწუხარებით აუწყებს ამხანაგებს თავისი წევრის ამხ.

გიორგი პირკულოვის

უდროვო გარდაცვალებას. დაკრძალვა მოხდება დღეს, 31 დეკემბერს პეტრე პავლეს სასაფლაოზე. მიცვალებულს გამოსვენებენ დილის 10 საათზე თავის ბინიდან (ხანაინის შესახვევი № 2).

მწუხარებით გულ მოკლული ეკატერინე ტერ მატეოზოვისა, ოლგა და არშაკ იაროვები, სირანუშ და გრიგოლ მალიღოვები, ელენე და შამირ მისკაროვები, სოფიო და ტიგრან ნარიმანოვები, სუსანა და გრიგოლ ვართანოვები ულრესი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ ძვირფასი ძმისა და ცოლის ძმის

ალექსანდრე პეტრეს ძე არუთინოვის

გარდაცვალებას, რომელიც მოხდა მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ 21 დეკემბერს ქ. თელავში, პანაშვიდი 31 დეკემბერს, დღის 11 საათზე ავლაბრის სურუ მ. ნასის ეკლესიაში. (2—2)

ხაშურის ქალაქის თვითმართველობა ღრმა მწუხარებით გამოსთქვამს საბჭოს ხმოსნების

ლეონტი მეტრეველის და ალექსანდრე სირაძის

უდროოთ დაკარგვის გამო, რომელიც მოხდა 26 დეკემბერს სომხეთთან შეტაკების დროს. (2—1)

ღრმად დამწუხრებული შვილები: ლიუბა ღლონტი-კირტაძისა, ვასო გრიგოლის ძე ღლონტი და მარო ებრალიძისა, სიძეები: ლუკა ებრალიძე და ვანო კირკიტაძე, რძალი სონია ღლონტისა, შვილისშვილები: რუსუდან, ლიზა, გოგი და ევგენია აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ რკინის გზის საავადმყოფოში გარდაიცვალა

ნინა ანდრიას ასული ღლონტისა

საავადმყოფოდან მიცვალებულს გადმოასვენებენ სამშაბათს 31 დეკემბერს, სამ საათ. სახლში (ჩერეპინი ბაზა № 1). გამოსვენება ხუთშაბათს, 2 იანვარს წმ. ნიკოლოზის ეკლესიაში დღ. 10 ათ საათზე. დაკრძალვა მოხდება წმ. ნინოს სასაფლაოზე. (2—1)

ხალხის ხმა

ჩვენი რესპუბლიკის მტრების ის ნაწილი, რომელიც სოციალისტური პირბადეს იტარებს, შუდამ იმის დამტკიცებას ცდილობს, ვითომ საქართველოს დემოკრატიის სურვილი ერთი იყოს, ხოლო საქართველოს მთავრობა კი მეორეს აკეთებდეს. ამ აზრს ერონაირის თავგამოდებით, თითქმის ერთ და იმავ სიტყვებით იმეორებენ, როგორც ბალშევიკები, ისე სოციალისტ-რევოლიუციონერები, დაშნაკელები და ჩვენი ყოფილი ამხანაგები ზურაბოვ-პოპოვის მეთაურობით. „ბ. „სოციალ-დემოკრატიდან". ეს ჩვენი მტრები განსაკუთრებით მაშინ წამოჰყოფენ ხოლმე თავს, როცა ჩვენს ქვეყანას რაიმე დიდი გასაჭირი შეეფლინება—სულ ერთია გარეგან მტერისგან გაგვიჩნდება საფრთხე, თუ შიგნით მომქმედ კონტრ რევოლიუციონურ ელემენტებისაგან.

საქართველოს დემოკრატიამ არაერთხელ ცხადჰყო ამ არამკითხე „სოციალისტების" მტკიცება, მან არა ერთხელ საქმით უჩვენა ამ ბოროტ ციხისშეამბლებს, რომ საქართველოს მთავრობა სისწორით გამოხატავს საქართველოს დემოკრატიის ნება-სურვილებს, რომ ეს მთავრობა მხოლოდ ამარულებელია დემოკრატიის ზრახვათა.

ღღეს კვლავ დადგა ისეთი ჟამი, როცა საქართველოს დემოკრატიას და მის მთავრობას შორის კიდევ უფრო უნდა განმტკიცდეს კავშირი. ჩვენ დემოკრატიას ახალი საშინელი საფრთხე მოელის. ერთხელ ასეთს საფრთხეს ჩვენ უკვე დავეხწიეთ თავი, როცა ბარბაროსული ოსმალეთი გვიქადდა განადგურებას. მაგრამ დღევანდელი ჩვენი მდგომარეობა კიდევ უფრო სერიოზული და მნიშვნელოვანია, რადგან ჩვენ ომის წარმოება გვიხდება ისეთს ხანაში, როცა დიდმა იმპერიალისტურმა სახელმწიფოებმაც კი შესწყვიტეს ომი და ხშალი ქარქაშში ჩაგეს. ეკვი არ არის, ეს დიდი სახელმწიფოები, რომელთაც მთელი მსოფლიოს ბედ-იღბლის სადავე უჭირავთ ხელთ, კარგის თვალით არ შეხედავენ ომს, რომელიც ნორმალურ ცხოვრების დამყარებას აბრკოლებს. ეს კარგათ იციან სომხის დაშნაკელებმა და აი სწორეთ ამიტომ მოგვახვიეს მათ თავზე ეს საშინელი ომი. დაშნაკელებს ბაკუაში არ მოსდით ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკათა დამოუკიდებლობა, და ამიტომ ცდილობენ ისინი ჩვენი რესპუბლიკის დასამარებას. და რადგან მაუ კარგათ იციან, რომ საკუთარის ძალ ღონით ამის ვერ შესძლებენ, ამიტომ ძლიერ სახელმწიფოებს შესცქერიან თვალში და მათი ჩარევის იმედით აპირებენ ამ ისტორიული ბოროტების განხორციელებას.

ჩვენსა მთავრობამ კარგათ გაითვალისწინა დაშნაკელების მუხანათობა და ის შედეგი, რომელიც ამ მუხანათობას მოჰყვება, თუ დროზე არ იქნა ის დათრგუნული. ამიტომ არის, რომ ჩვენი მთავრობა ასე ენერგიულათ აწარმოებს ამ იძულებით ომს, რომელსაც დემოკრატიის გადარჩენა აქვს მიზნათ დასახული. ღღეს ომის შეჩერება—ეს იქნებოდა მოღალატე დაშნაკელების დაუსჯელათ დატოვება, ხოლო მისი გაჩაღურება საბაბს მისცემდა გარეშე ძალებს ჩვენს შინაურ საქმეებში ჩარევისა. ამიტომ საჭიროა ჩვენთვის მთელი ჩვენი ენერგია მოვიკრიბოთ და ეს ომი ჩქარა დავასრულოთ.

როგორც ვსთქვით, მთავრობას კარგათ აქვს ეს შეგნებული, მაგრამ მთავრობა უძლური იქნებოდა, უკეთუ მას დემოკრატიის ყველა მომქმედი ელემენტები არ მიეშველებოდნენ: დაშნაკელებთან ომი—საბალხო ომია და ასეთი ომის წარმოება მთელმა ხალხმა უნდა იკისროს.

გუშინწინ გამართული შეერთებული სრილობაც ამის დამამტკიცებელია. აქ, ამ სრილობაზე თავი მოიყარეს ყველა ჩვენი დემოკ. ორგანიზაციების წარმომადგენლებმა: აქ არის შეკავშირებული პროლეტარიატი, განურჩევლათ პარტიული რწმენისა და გვარტომობისა—ეს არის პროფესიონალური კავშირები და რკინის გზის მუშები, რომელნიც მთელი ცხოვრების დედა-ძარღვს წარმოადგენენ; აქ არის ქალაქის დემოკრატია—ქალაქის თვითმართველობების სახით და წვრილი ხალხი კოოპერატივებში შეერთებული; და აქ არის აგრეთვე მთელი სოფელი, მთელი გლეხობა—ერობების სახით. ერთი სიტყვით, შეერთებულ სრილობაზე შეერთებულია მთელი საქართველოს ხალხი, მთელი დემოკრატია.

ამ ხალხმა უკვე სთქვა თავისი მნიშვნელოვანი სიტყვა: მან მოიწონა მთავრობის პოლიტიკა და ენერგიული დახმარება აღუთქვა მას.

და ჩვენ გვწამს, რომ ეს სიტყვა საქმეთ იქცევა, რადგან ხალხს, დემოკრატიას არ უყვარს ცარიელი დაპირებები.

ჭეშმარიტათ, საქართველოს დემოკრატიის ბედი დემოკრატიისვე სანდო ხელშია.

ულავერი

ომის მიმდინარეობა გადატყდა ჩვენს სასარგებლოთ. ქურდულათ თავდამსხმელთა წინააღმდეგ საქართველომ უკვე მოიკრიბა ძალონე და 29 დეკემბერს უკვე პირველი მნიშვნელოვანი გამარჯვება ირგუნა. შულავერის დაცემა, სადაც სომხეთის მთავარი ძალა იყო გამაგრებული, ჩვენ გვგონია, გადამწყვეტი ომის ბედის, მისი აუცილებელი შედეგის. დანანდებათ დემოკრატიის შეურაცყოფა სომხის შოვინისტებს.

ჩვენ ვწუხვართ, რომ ომში ხალხი, მასსა, შეუგნებელი ამყოლი დაშნაკელებისა იქცეტება. მაგრამ დამარცხება ამ მოღალატეების, ღრმად გვწამს, ბოლოს თვით სომხის ხალხსაც მოუტანს გამოფხიზლების ნაყოფს. ზინვორებით დამონებული იგიც მიხვდება ახლა თავის ხელმძღვანელთა მთელ სიკოტრეს და უფსკრულის პირზე მიმდგარი შეეცდება იგი გადაჩეხოს უფსკრულში, რითაც იხსნის თავს მომავალში ასეთ შეცდომის განმეორებისაგან. საქართველოს დემოკრატიას ეს ომი შეგვნებინებს თავდაცვის საჭიროებას, მისცემს მტკიცე სახელმწიფოებრივ შეგნებას.

შულავერი—ეს სარკვა ჩვენი ჯარის ერთსულოვნების. ამ ბრძოლის ეპიზოდები—მაჩვენებელია ჩვენი დემოკრატიის მტკიცე ნების და დაუშრეტელი რევოლიუციური მისწრაფების თავისუფლების შესარჩენად და გასამტკიცებლად. სამხედრო მნიშვნელობას ამ ომისას ჩვენ აქ არ განვიხილავთ. იგი სპეციალისტების, საქმეა. გვგონია კი, რომ ამით ბედი ბორჩალოს ეპოპეისა სამხედრო თვალსაზრისით გადაჭრილია.

თავისუფლების და სამართლიანობის იდეა, რომელიც ხელმძღვანელობს ჩვენს სამხედრო მოქმედებას, ამ ომიდან გამაგრებული გამოვა. „სამართლემ სძლია ბოროტსა, არსება მისი გრძელია". ასე გვწამს ჩვენ და ამიტომ გულმხურვალეთ ვულოცავთ ჩვენს ჯარისკაცთ, გვარდიელთ და მათ ხელმძღვანელებს ამ ბრწყინვალე გამარჯვების მოპოვებას შულავერის მიდამოებში.

რა ხალხია?

დაშნაკელებმა, განსაკუთრებით სწორედ თფილისელმა დაშნაკელებმა გამოიწვიეს საშინელი ომი შეზობელ ერთა შორის. ისინი იყვნენ მთავარი მომწყობნი და ამხედრებელნი შულავერის და მისი მიდამოების სოფელთა აჯანყების. იგინიდე ამზადებდენ შეიარაღებულ რაზმებს თფილისში. აქ ისალება მათი ცნობილი ხელმძღვანელები ზინვორებისა, რომელთა ერთად ედგა ხელობაა—აჯანყება, გრთად-ერთი საზრუნავი—ეროვნული ხოცვა-ჟლეტის გამოწვევა.

და აი, ეს ყველგან და ყველასაგან მოღალატეებათ ცნობილი პარტია, რომლის სიტყვა და საქმე—მუხანათობაა და სისხლის მორევი, —თავს იკატუნებს. ასე წარმოიდგინეთ, საქართველოს მზეს ფიცულობს, მის ერთქმლებას ირწმუნება.

ჩვენს რედაქციას მოუვიდა პირი იმ რეზოლიუციის, რომელიც მათს ცენტრალურ კომიტეტს გადგზავნა საქართველოს მთავრობისათვის. ამ დამახასიათებელ დოკუმენტში ეს გაიძვერა ხალხი სწერს: „ცენტრალური კომიტეტი ყოველი ზომით ცდილობდა ხელი შეეწყო საქართველოს რესპუბლიკის დამოუკიდებლობისა და სახელმწიფო წყობილების განმტკიცებისათვის...

„ფხიზლად იცავდა რა საქართველოს დემოკრატიის ინტერესებს, დემოკრატიული პრინციპების და რევოლიუციის მონაპოვართა სიწმინდეს და სიმტკიცეს, ჩვენი პარტიული ორგანიზაციები კრიტიკას უწევდნენ მთავრობის ისეთ მოქმედებას, რომელიც ამ პრინციპებს ეწინააღმდეგებოდა და არ გვეგონა, რომ ამას ისე გაიგებდნენ, როგორც სახელმწიფო დანაშაულსო".

მგელს ცხვრის შეგნებას აბრალებდენ, ის კი გაძაბოდი, განა ამისთვის მცემო, რომ რუხი ვარო? რა ექნა, ღმერთმა ასეთი გამაჩინაო.

ამ მგელს ჰგავს დაშნაკელების მოქმედება. მათ ომი შეუქნეს. მათ აჯანყება მოაწყვეს, მაგრამ კოვზი ნაცარში ჩაუვარდათ. მათი მუხანათობა გამოაშკარავდა. მათი მოღალატეობა ნათელზე იქნა გამოტანილი და ახლა ირწმუნებიან: ჩვენ არც არმენიისთვის მოგვიგია ჯარი, არც მონაწილეობა მიგვიღია საქართველოს ხაწინააღმდეგო მოქმედებაშიო.

მართალია, ძაგვის ხიდი დაშნაკელების ზინვორებმა აიფეთქეს, მართალია, არამიანცის სახლში მათი მეთაურობით რაზმელები ეწვრებოდენ, მართალია სხვაც ბევრი საეჭვო საბუთები ჩაგვიგვარდა ხელში, მაგრამ...

მაგრამ პატიოსან მოწინააღმდეგეს, პატიოსან მტერს ერთგვარი პატივისცემა მაინც ეკუთვნის. ფფიდსა და მხდელს, მატყუარას და მზაკვარს კი მხოლოდ ზიზღი... იგი შეეპარავ ძაღლს ჰგავს. თვალწინ გელაქუცება, ზურგიდან კი ხაკენათ არ დაგინდობს, თუ მოახერხა. და ასეთი პარტიის სიტყვას განა რაიმე დაეჯერება?

პრესა

გაზეთ „სოც.-დემოკრატის" ყოფილი ამხანაგები კიდევ განაგრძობენ ჩვენი აზრების გადამახინჯებას, ჩვენი მთავრობის გაბოროტებულ კრიტიკას, ცდილობენ გაანელონ ის აღფრთოვანება, რომელმაც ჩვენს დემოკრატიაში ასე ძლიერათ იფეთქა „დაშნაკურ" სახელმწიფოს მზაკვრულათ შემოსეგის გამო. ამ გაზეთის უკანასკნელ ნომერში მოწინავე წერილის ავტორი ა. ზ. ეხება ამხ. ნოე ჟორდანიას მიერ მუშათა დეპუტატების საბჭოს სხდომაზე წარმოთქმულ სიტყვას და ცდილობს ამ სიტყვის დედა-აზრი ისე მოაჩვენოს საზოგადოებას, თითქოს ნოე ჟორდანია ომის გუნებაზე იყოს და მშვიდობიანობის ჩამოგდებას უფრთხოდეს.

„მუშათა დეპუტატების საბჭოს უკანასკნელ კრებაზე ნ. ნ. ჟორდანიამ წარ-

ᲓᲦᲔᲡ

29 დეკემბერს ჩვენმა ჯარმა აიღო შულავერი, მტერი დიდი ზარალით სამხრეთისაკენ იხევს 30 დეკემბერს დილით ბრძოლა სწარმოებდა ეკატერინენფელდის სამხრეთით.

——

დემოკრატიული ორგანოების წარმომადგენელთა ყრილობამ თფილისში თანამედროვე მომენტზე მოხსენების შემდეგ მიიღო რეზოლიუცია, რომლითაც სრულ ნდობას უცხადებს საქართველოს მთავრობას და აღუთქვამს ყოველმხრივ დახმარებას.

——

სომხეთის მთავრობის აგენტები საქართველოს სხვადასხვა კუთხეებში ომის და ჯარში წასვლის საწინააღმდეგო აგიტაციას ეწევიან.

——

ბაქოში მუშათა გაფიცვა გაფიცულთა გამარჯვებით დამთავრდა.

——

ჩეხები განაგრძობენ ჰუნგრეთის ტერიტორიაზე შეხევას და ტყვეების წაყვანას.

——

დაითხოვეს ოსმალეთის პარლამენტი.

მოსთქვა სიტყვა, რომელშიაც შეეცადა დაესაბუთებინა თავისი საომარი განწყობილება... ჩვენ ამაზე ვუპასუხეთ და ეხლაც ვუპასუხებთ, რომ მუშათა დემოკრატია, როგორც სომხეთში, ისე საქართველოში, მშვიდობიანობის პოზიციაზე უნდა იდგეს. ნ. ნ. ჟორდანია და ყველა მისიანები კი სხვანაირად ფიქრობენ".

ჩვენ დიდი ხანია ვიცით, რომ ჩვენმა ყოფილმა ამხანაგებმა, რომლებმაც თავი მოიყარეს „სოც.-დემ."-ს გარშემო, დაივიწყეს პარტიული პრინციპები, პარტიულ დისციპლინის საანბანო მოთხოვნილება და სხ. მათ ძალიან ბევრი არა მოეთხოვებათ რა. მხოლოდ ერთს რამეს კი მოვთხოვთ მათ: ფორმენტარულ ლოგიკას და კეთილგონიერებას მაინც ნუ გადაუბევენ. მართლაც და ვინ, რომელი ჭკუათა მყოფელი ადამიანი დაუჯერებს მათ იმ გულღვარძლიან რწმენებას, ვითომც ნ. ჟორდანია მშვიდობიანობის წინააღმდეგ იყოს და ვითომც მას არ ესმოდეს, რომ „მუშათა დემოკრატია მშვიდობიანობის პოზიციაზე უნდა იდგეს". თუ ცილისწამება გნებავთ, ყმაწვილებო, ცოტა ჭკვიანური რამ მაინც მოიგონეთ!

მეთაურის ავტორს მოჰყავს ნ. ჟორდანიას მიერ გამოთქმული შემდეგი აზრი:

„თუმცა ჩვენც და მათაც (სომხებსაც) რესპუბლიკა გვაქვს, მაგრამ ჩვენში გაბატონებულია დემოკრატია, სომხეთში—ბურჟუაზიული ჯგუფები, რომელთაც სათავეში უდგას „დაშნაკცუთიუნი", ეს მთავარი მიზეზი სისხლის ღვრისა

რა დასკვნა გამოდის ამ დებულებიდან?

1) თუ ამ ომში დაშნაკურ კადეტური ბლოკი გაიმარჯვებს, ჩვენ თავს მოგვახვევენ ბურჟუაზიულ წესებს და საქართველოს დემოკრატია სასტიკათ დამარცხდება.

2) პირიქით, თუ საქართველო გაიმარჯვებს, სომხეთი განთავისუფლდება ბურჟუაზიულ ბატონობისაგან, პარტია „დაშნაკცუთიუნი" სრულიად დამარცხდება და სომხეთში დემოკრატია გაბატონდება".

ავტორი მთელს წერილში ცდილობს დაარღვიოს ეს დასკვნა, ამ დასკვნას იგი ადარებს იმ პოზიციას, რომელზედაც მსოფლიო ომის დროს იდგენ „სოციალ პატრიოტები".

იგი ქვეყანას არწმუნებს, ვითომც ჩვენი პოზიცია ამ ომში კლასიურ ბრძოლის პრინციპს ეწინააღმდეგებოდეს:

„ეს სახელმწიფოებრივი პოზიცია პირდაპირ მიადგა კლასიურ ბრძოლის უარყოფას და მან „სამოქალაქო ზავის" იდეას მოუპოვა გამარჯვება. ომის წინაშე არ არის კლასები, არ არის პარტიები, აი ის კი ერი, რომელიც სოციალ-პატრიოტების ბანაკში გაისმა".

რომ დღევანდელი ომი დაშნაკელებმა მოგვახვიეს თავს, ამას თვით ა. ზურაბოვიც არ უარჰყოფს. ჩვენ გვინდა იმ საშინელებას, რომელსაც ომი ეწოდება, ის კარგი შედეგი მაინც მოვატანინოთ, რომ სომხეთის დემოკრატია დავიხსნათ „დაშნაკელთა" ტერორისაგან. ამ მიზნით ჩვენ გვინდა ჩვენი დროშის ქვეშ თავი მოვუყაროთ **ყველა ერთა დემოკრატიას**, მათ შორის **სომხის დემოკრატიასაც**. ჩვენ გვინდა ეს დემოკრატია დავუპირდაპიროთ დაშნაკურ - კადეტურ ბლოკს. ვეკითხებით „სოც.-დემ"-ის მესვეურთ, არის თუ არა ეს პოზიცია **კლასიური?**

პირიქით სწორეთ ის პოზიცია, რომელსაც „სოც.-დ." ის მესვეურნი ადგიან, ეწინააღმდეგება კლასიურ ბრძოლის პრინციპს, რადგან იგი ხელს უშლის ყველა დემოკრატიულ ძალების თავმოყრას დაშნაკ-კადეტურ ბლოკის წინააღმდეგ. ამიტომ, რამდენიც უნდა იწყინოს ეს ა. ზურაბოვმა, მაინც ვიტყვით: მისი და მისი ამხანაგების პოზიცია ამ ომში ამაგრებს „დაშნაკცუთიუნს" და ასუსტებს დემოკრატიას. „დაშნაკელები" იარაღით ხელში შემოეკრნენ დემოკრატიას, უმადიან განადგურებას და რევოლიუციონურ მონაპოვართა წართმევას. ჩვენ გვინდა იარაღითვე განვამტკიცოდ დემოკრატიული წესწყობილება და რევოლიუციური მონაპოვარი. თქვენ ამაში ხელს გვაშლით. ვინ დგას კლასიურ ნიადაგზე—ჩვენ თუ თქვენ?

ᲑᲠᲫᲝᲚᲘᲡ ᲕᲔᲚᲘ

(სამხედრო შტაბის ცნობა)

29 დეკემბერი.

გუშინდელი დღის განმავლობაში ჩვენმა მოწინავე ნაწილებმა შულავერის რაიონში ჩამოაგდო მტერი ორ ფრიად მნიშვნელოვან მაღლობიდან

დანარჩენ ფრონტზე სიწყნარეა.

დღეს, 29 დეკემბერს, დილით ადრე ჩვენმა ჯარმა დაიპყრა სოფელი იუხარი სარალი. მასთან ერთად ხელთ იგდო 2 სრულიად გაუფუჭებელი საველე ზარბაზანი, 2 ყუთი ყუმბარებით და 2 ტყვიასმფრქვეველი.

მტერს დიდი ზარალი მივაყენეთ. ტყვეთ წამოვიყვანეთ 2 ოფიცერი და რამოდენიმე ჯარისკაცი. ბრძოლის ადგილი მტრის გვამებითაა დაფარული.

ჩვენი დანაკლისი ამ მამაცურ შეტევაში ძალიან მცირეა.

იუხარ-სარალისთან დამარცხებულ მტერს ვსდევნით.

30 დეკემბერი.

გუშინ, შუადღისას შულავერის გარშემო მაღლობების დაპერის შემდეგ ჩვენმა ჯარმა აიღო თვით შულავერი. მცხოვრებლებმა დეპუტაცია გამოგზავნეს და პატიებას ითხოვდენ. მტერი ბრძოლით იხევს სამხრეთისაკენ, ჩვენი ჯარები სდევენ დენ გაქცეულ მტერს, რომელიც დიდათ დაზარალდა, უმთავრესად მოკლულების რიცხვით. აქამდე ჩაწერილი ტყვეთა რიცხვი არის: 7 ოფიცერი და 106 ჯარისკაცი.

სულ გუშინდელი დღის განმავლობაში ხელში ჩაგვივარდა 4 ზარბაზანი, 15 ტყვიასმფრქვეველი, რამდენიმე საარტილერიო საწყობი, გადასაზიდი და ხაომარი მასალა,

დღეს, დილით ბრძოლა სწარმოებს ეკატერინენფელდის სამხრეთით.

——

შულავერი.

საშინელი ომი სწარმოებს აშაგასერალის ფრონტზე, შულავერის მიმართულებით.

მტერი უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე იცავს ამ პოზიციას, რადგან იცის, რომ შულავერის აღებით მისი დღე დათვლილია.

სოფ. აშაგასერალის ციხეს იცავს ჩვენი, ქუთაისის რკინისგზელთა სახალხო გვარდიის ტყვიასმფრქვეველთა რაზმი დათიკო კერვალიძის ხელმძღვანელობით.

მტერი ორის მხრით გვიშენს ზარბაზნებს, მაგრამ ჩვენი ტყვიასმფრქვეველი და ჯავშნიანი მატარებელი საშუალებას არ აძლევს მტერს იერიში მოიტანოს ამ ციხეზე. პირიქით, ჩვენი ჯარი იერიშებით იპყრობს რკინის გზის მახლობელ გორაკებს და წინ მიიწევს შულავერისკენ.

25 დეკემბერს ჩვენი რაზმი სახალხო გვარდიელებთან ერთად შეტევაზე გადავიდა ციხის მახლობელ გორის ასაღებათ, რომელიც ძლიერ გამაგრებულია შულავერის დასაცავათ, მაგრამ სახალხო გვარდია უკან დაბრუნდა უხეირო ხელმძღვანელობის გამო.

ჩვენი ტყვიასმფრქვეველი კი გამაგრდა თხრილში, მტრის გორისძირას და აუტეხა მტერს საშინელი ცეცხლი, სადაც მოიყარეს თავი დაბრუნებულმა მებრძოლებმა, მაგრამ შეუძლებელი იყო აქ გამაგრება, რადგან მტერი ზევიდან დაგვყურებდა. ტყვია წვიმასავით დაგვიშინა. ამ დროს ხუთმა კაცმა შევსძელით ტყვიასმფრქვეველის მოხსნა და მტრის ტყვიების ქვეშ გავლა. ისევ დავუბრუნდით ძველ პოზიციას და ციხეზე მოვმართეთ ტყვიასმფრქვეველი, რათა მტერს არ მოეპრა მარცხნიდან გზა და ტყვეთ არ მოყოლოდა ჩვენი ჯარი.

ამ ბრძოლაში დაზარალდა ხაშურის გვარდია. არის მკვდრებიც და დაჭრილებიც, მათ შორის დაჭრილია ამბ. მარიამიძე. ქუთაითურები ყველანი მშვიდობიანათ გადარჩნენ, გარდა თეიმურაზ ქათამაძისა, რომელიც მსუბუქად დაიჭრა.

ჩვენი ამხანაგები გმირულად განაგრძობენ ბრძოლას. გუშინ განუწყვეტელი სროლა სწარმოებდა ჩვენი ზარბაზნებიდან შულავერზე და თავგანწირული ბრძოლის შემდეგ წუხელის ჩვენი ჯარი უკვე შევიდა შულავერში.

მტერი თავ-ქუდ მოგლეჯილი გარბის და ეფარება იმ მაღლობ გორას, სადაც ჩვენ შევუტიეთ 25 დეკემბერს. დღეს უკვე მოიტანეს შულავერში მტრის ორი ზარბაზანი, ტყვიასმფრქვეველი და მრავალი თოფები, აგრეთვე მოიყვანეს ტყვეებიც. მტრის ზარალი დიდია. ჩვენი ჯარი წინსვლას განაგრძობს. შულავერის დაცემით გზა ეხსნება ჩვენ ჯარს სანაინისაკენ. დღევე დაიწყეს შეტევა სადახლოს ხაზისაკენ. სდ. შულავერში დიდძალმა ჯარმა მოიყარა თავი, მათ აღფრთოვანებას საზღვარი არა აქვს, ყველა მიისწრაფის ფრონტისაკენ და გული მოსდით, როცა განკარგულებისათვის უხდებათ ცდა. ესეთი დიდია ჯარის სურვილი და შურისძიება, რომ დარწმუნებული ვარ, ამ ორ დღეში აიღებენ სადახლოს და ჩვენ წინსვლას ვერავითარი ძალა ვერ შეაჩერებს.

ვლ. ხელაძე.

29 დეკემბერი.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ-ᲡᲝᲛᲮᲔᲗᲘᲡ ᲝᲛᲘ

როდის დაიწყეს ხაომრათ მზადება დაშნაკელებმა?

დაგეტ ხაჩინის აღების დროს ჩვენს ჯარს ხელში ჩაუვარდა შემდეგი დოკუმენტი: „კომანდირი სომხეთის მეხუთე ქვეითა პოლკისა 1918 წლის 1 ნოემბრის თარიღით № 782 სოფ. გერგერიდან სწერს პრაპორშჩიკ ტერ-პეტროსიანცს:

მოგწერთ ამის მიღებისთანავე გაემგზავროთ სოფ. ვართაბლუტში, სადაც გამოიწვიეთ თქვენთან კომისარი და ამასთანავე დართულ ბრძანების გამოცხადებასთან ერთათ შეუდგეთ მოლაშქრე (ოპოლჩენიის) როტების მოწყობას 20—32 წლიანის და ხვალვე წარმოიდგინეთ სია მოწვეულებისა.

მაკადინეობას შეუდექით ხვალვე. იმეცადინეთ დღეში 2 საათი ნახ. საათი გიმნასტიკით, ნახ. საათი სიტყვიერებით, 1 საათი სროლისა და სველე წესდებით.

მოწვეულები გაყავით 4 „ვზვოდიან" და დანიშნეთ „ვზვოდნებათ" უნტერ ოფიცრები ან ეფრეიტორები პერიოდულათ, კვირაში ორ ჯერ,—ოთხშაბათობით და შაბათობით ჩემთან გამოცხადდით მოხსენებით, თუ როგორ მიდის მეცადინეობა. არ გეკრძალებათ მეცადინობა თოფებითაც. ადგილობრივ თქვენ ინიშნებით კომენდანტათ.

პოლკოვნიკი **ტერ-ნიკოგოსოვი**, პოლკის ადიუტანტი პოდპორუჩიკი **ვაროსიანცი.**

დაშნაკელების ცინიზმი.

ჩვენს რედაქციას დასაბეჭდათ მოუყვიდა ასული დაშნაკელების შემდეგი რეზოლიუციისა: „მინისტრ-თავმჯდომარეს, იუსტიციის მინისტრს, შინაგან საქმეთა მინისტრს, ადგილობრივ პრესაში 26 დეკემბერს მოთავსებული იყო მთავრობის ცნობა არამიანცის სახლში მილიციის და საგანგებო რაზმის მიერ მომხდარ ჩხრეკის და დატუსაღების შესახებ. იქ აგრეთვე ლაპარაკია პარტია „დაშნაკცუთიუნის" შესახებ, მის „ნამოჩენილ" და „აქტიურ" მოღვაწეებზე, რომლებიც ვითომ „ხელს უწყობდენ სომხეთისთვის ჯარის შედგენას".

„არ ვგხებით რა აღნიშნული ცნობას, რომელიც საეჭვოებს ფაქტებს და დამტკიცებას, კრიტიკას, სომხ. რევ. პარტიის „დაშნაკცუთიუნის" ცენტრალური კომიტეტი თავის მოვალეობად სთვლის განაცხადოს შემდეგი: 1) მტკიცედ ატარებს რა ცხოვრებაში ერთხმიან დადგენილებას პარტიული ყრილობისა საქართველოში, ცენტრალური კომიტეტი, მთელი მოქმედება, რომლისაც ყველასთვის აშკარაა, ყოველ მხრივ სცდილობდა ხელი შეეწყო ახალგაზრდა საქართველოს რესპუბლიკის დამოუკიდებლობისა და სახელმწიფოებრიები წესრიგისთვის. 2) იცავდნენ რა საქართველოს დემოკრატიის ინტერესებს, იცავდნენ რა დემოკრატიული პრინციპების და რევოლიუციის მონაპოვართა სიწმინდეს და შეურყეველობას, პარტიული ორგანიზაცია და ორგანოები აკრიტიკებდენ მთავრობის იმ ზომებს, რომლებიც მიდიოდენ აღნიშნულ პრინციპების წინააღმდეგ და სრულიად არ აბრალებდენ, რომ აღნიშნულ კრიტიკას ჩასთვლიდენ სახელმწიფო დანაშაულობათ. 3) ცენტრალური კომიტეტი, როგორც ერთად ერთი პასუხისმგებელი ორგანო „დაშნაკცუთიუნის" პარტიისა საქართველოში პროტესტს აცხადებს რა პარტიის „ცნობილი" და „აქტიური" მოღვაწეების მიერ სომხეთისთვის ჯარების შეკრების შესახებ გამოქვეყნებულ ტენდენციურ განცხადებების წინააღმდეგ, კატეგორ. ამტკიცებს, რომ არავითარი შეკრება, არც არამიანცის სახლში და არც სხვაგან არ სწარმოებდა და არც ერთ ჩვენ „ცნობილ" თუ „არა ცნობილ" ამხანაგს არ შეეძლო მონაწილეობა მიეღო არსებულ შეკრებაში. 4) მთავრობის დადგენილება „დაშნაკცუთიუნის" პარტიის „აქტიურ" მოღვაწეების შეპყრობის შესახებ აძლევს ფართო გზას მთავრობის აგენტების თვითნებობას და პარტიას ფაქტიურად აყენებს კანონს გარეშე. 5) მიგვიქცევთ რა თქვენ ყურადღებას აღნიშნულ გარემოებას და ვსთვლით რა ყოველად შეუწყნარებლად რევოლიუციონური პარტიის კანონს გარეშე გაბოროტებას, ცენტრალური კომიტეტი მოითხოვს, რომ დაუყოვნებლივ შესწყდეს პარტია „დაშნაკცუთიუნის" წევრთა დატუსაღება, რომ განთავისუფლებულ იქნენ ყველა შეპყრობილები, რომელთათვის აქამდე კონკრეტული ბრალდება არ წაუყენებიათ და რომ გამოქვეყნებულ იქნენ საბუთები, რომლებიც „უდავოდ დაამტკიცებდენ პარტია „დაშნაკცუთიუნის" მონაწილეობას სომხეთისთვის ჯარის შეკრებაში

ცენტრ. კ—ტი სომხ. რევ. პარტიის „დაშნაკცუთიუნისა".

ᲛᲘᲡᲐᲒᲖᲐᲫᲘ ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲘ

თფილისის ვაჟთა მეორე გიმნაზიის მოწაფეთათვის უთქვამთ: ვისაც რა შეგიძლიათ, პაპიროსი, თამბაქო, სპიჩკა, ჩაი, შაქარი, ქალალდი, კარანდაში, ნემსი, ძაფი, კონსერვი, თხილი, კაკალი თუ სხვა რამ შესაფერი, რაიც კი ოჯახში მოახერხოთ გაუპირვებლათ, ყოველმა შეგირდმა მოიტანოს და ჩვენ გავაგზავნით ფრონტზე ჯარისკაცების საჩუქრათ ამ საშობაოთო.

მოვიდა ბავშვი სახლში და გვეუბნება: თუ რამე არ გამატანეთ ხვალ გიმნაზიაში ვერ წავალო.

რა გავატანოთ, რა გვაქვს?

მივნახ მოვნახეთ... და აღმოვაჩინეთ, ცოტ-ცოტა: ჩაი, შაქარი, სპიჩკა, თხილი, ვაშლი, ვაშლის ჩირი, ნემსი, ძაფი და ასე, პატარა პარკი გაიკეთა. ბავშვმაც პატარა ბარათი ჩადო პარკში. დედამ თავი მოუკერა პარკს და საქმეც გაიჩარხა... პირველათ კი გვეგონა, ვერაფერს მოვახერხებდით. ახლა ჩვენც გვიხარია, ბავშვიც მოხარულია, რომ ხვალ ხელ ცარიელი არ მივა გიმნაზიაში და გაიხარებს ამ სულით და გულით მიძღვნილი მცირე ძღვენით ის მეომარიც, რომლის ხელშიც ეს პარკი მოხვდება.

თუ ყველა შეგირდი, თუ ყველა ოჯახი ასეთ პატარა საჩუქარს ჩვენ მამაც მეომართ ბრძოლის ველზე ამ სიცივეში მივაწვდით, ეს იქნება დიდი საქმე.

ასე უნდა მოიქცეს ყოველი ოჯახი. ყოველი დაწესებულება, ყოველი ორგანიზაცია. შობა ახლოსაა. რასაც მოვასწრობთ საშობაოთ ხომ კარგი, მაგრამ არც შობის შემდეგ იქნება ზედმეტი ასეთი საჩუქრების გაგზავნა ჩვენი მხედრობისათვის.

კეხაშვილი.

ᲓᲔᲛᲝᲙᲠᲐᲢᲘᲣᲚᲘ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲔᲑᲘᲡ ᲧᲠᲘᲚᲝᲑᲐ

29 დეკემბერს, ნაშუადღევის ორ საათზე, თფილისის ქალაქის საბჭოს დარბაზში გაიხსნა შეერთებული ყრილობა შემდეგ ორგანიზაციებისა: ქალაქის თვითმართველობების, ერობების კოოპერატივების, პროფ კავშირების, და რკინის გზელების წარმომადგენელთა შეერთებული ყრილობა. ყრილობა გახსნა თფილისის ქალაქის თავმა ნიკო ელიავამ, რომელმაც აღნიშნა მომენტის მნიშვნელობა და მოუწოდა რესპუბლიკის საკეთილდღეო მუშაობისათვის. არჩეულ იქნა პრეზიდიუმი: თავმჯდომარეთ: ნიკო ელიავა, მის ამხანაგებათ: დ. ონიაშვილი (ერობების მხრით), ევ. დარჩია (კოოპერატივების და სხვ) მდივნათ ვ. ხახანაშვილი. ვრცელი მოხსენება მომენტის შესახებ გააკეთა ამხ. ა. ლომთათიძემ, რომელმაც საბუთებით დაამტკიცა, რომ ქართველ-სომეხთა შორის ატეხილი ომი გამოწვეულია მხოლოდ და მხოლოდ სომხის ერში გაბატონებულ პარტიის „დაშნაკცუთიუნის" ავანტიურათ; სომხის დაშნაკცუთიუნურმა მთავრობამ ფსირცხვილოთ გასთელა ფეხქვეშ დემოკრატიული პრინციპები. მან არ მიიღო საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობის წინადადება მშვიდობიანი მოლაპარაკებით, ან არბიტრაჟის საშუალებით გადაეწყვიტათ სადავო საკითხები საზღვრების შესახებ. ამ უაღრესათ დემოკრატიულ საშუალებას არიარატის ავანტიურისტულმა მთავრობამ იარაღის ასხმა და დასაბამიდან შეგობრულათ მცხოვრებ ორ მოძმე ერთა შორის სისხლის გუბე დააყენა. მომხსენებელმა მოუწოდა ყრილობას, მხარი დაუჭიროს ჩვენს მთავრობას და ხელი შეუწყოს სამშობლოს და დიდი რევოლიუციის მონაპოვართა დაცვაში. ჩვენი მიზანი არის აღდგენა „status quo ante bellum" და სანამ ეს მიზანი მიღწეული არ იქნება, საქართველოს დემოკრატია არ დაჯერეს ფარხმალს.

ხალამოს სხდომა.

დ. ონიაშვილი. სრულიად საქართველოს ერობათა სახელით უნდა მივესალმო სახელოვან ჯარს და სახალხო გვარდიას, რომელნიც თავისი მკერდით საქართველოს დამოუკიდებლობას და რევოლიუციის მონაპოვარს იცავენ. ამავე დროს მწამს, რომ ჩვენი ხალხი ეცდება გაუმაგრის ჯარს ზურგი. ამ მხრივ პრაქტიკული ნაბიჯები ჩვენმა ქვეყანამ უკვე გადადგა: უკვე დაარსდა ომის დამხმარე კომიტეტები. ორატორი ეხება მტრის მიერ მუსხანაურად ჩვენთვის ზურგში მახვილის ჩაცემას და აბმობს: ამ ომში არც ჩვენი ხალხი და არც ჩვენი მთავრობა დამნაშავე არ არის.

ის აღფრთოვანება, ის ერთსულოვნება, რომლითაც საქართველოს ხალხი შეხვდა თავდაცვის საჭიროებას თავდებია იმისა, რომ ჩვენ ამ ომიდან გამარჯვებულნი გამოვალთ. ჩვენ აუცილებლათ უნდა ავლაგმოთ დაშნაკელების პარტია, წინააღმდეგ შემთხვევაში ამიერ-კავკასიის ერთა შორის შუღლი არ მოისპობა.

ომი სწარმოებს. ამ ომის გამარჯვებით გათავება დემოკრატიზმის გამარჯვება იქნება. საქართველოს ხალხი ბუნებით ლაღი და თავისუფალი მტრის ვერაგობას ვერ აიტანს და მუხანათ მტერს ჯეროვან პასუხს გასცემს. (ტაში)

ა. ხელაძე (ეროვნულ-ლიბერალური ცენტრის წარმომადგენელი). მკვლელობა ყოველთვის წინააღმდეგი ვიყავ, ამ ომში, ჩვენ, ეროვნულ მუშათა კლასის დაბრუნდა იძულებული, რომ ჩვენმა მთავრობამ ყოველგვარი სამშვიდობო ზომები ამოსწურა, ხოლო მტერმა უარჰყო სადავო საკითხების მშვიდობიანი გზით გადაწყვეტა, მაშინ მუშათა კლასმა იარაღი აიღო ხელში და საომრათ გაემართა. თუმცა ეს ომი სწარმოებს ნაციონალური დროშის ქვეშ, მაგრამ ფაქტიურად ეს სამოქალაქო ომია—ომი ბურჟუაზიის და ჩარჩული კაპიტალისა დემოკრატიასთან. დაშნაკელთა გამარჯვების მოყვანა ამიერ-კავკასიაში რეაქციის გაბატონება. ამიტომ ჩვენ, მუშები, ყოველთვის ვიქნებით მისი წინააღმდეგი, ამიტომ თუ საჭირო იქნება, ჩვენ კლასიურ პოლიტიკის წარმოებაზედაც დროებით უარს ვიტყვით და თუ საჭირო შეიქნა 8 საათის ნაცვლად 24 საათს ვიმუშავებთ (მქუხარე ტაში).

კუპრაშვილი (რკინის გზელთა წარმომადგენელი). ის აღნიშნავს რკინის გზელთა მონაწილეობას ამ ომში და ამბობს, რომ დაშნაკელთა შოვინისტურ პოლიტიკას ვებრძვით უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე და დემოკრატიულს ჩვენს მთავრობას ყოველთვის მხარს დაუჭერთ.

ევ. დარჩია (კოოპერატივთა წარმომადგენელი). კოოპერაცია, როგორც სახალხო მოძრაობის ერთი სახე, დემოკრატიულ პრინციპებზე მდგომი, მუდამ მხარს დაუჭერს იმ მთავრობას, რომელიც ამ პრინციპებს მტკიცეთ გაატარებს ცხოვრებაში. ასეთია საქართველოს მთავრობა და კოოპერატივთა სახელით აღუთქვამს ორატორი მას ყოველგვარ დახმარებას მუხანათ მტერთან მედგრათ ბრძოლაში.

გრ. ურატაძე (ქალაქთა წარმომადგენელი), სომხის შოვინისტური და ჩარჩული პოლიტიკა დაეტაკა დემოკრატიულ და სოციალისტურ პოლიტიკასო. მტერი დაგვეცა და ლამობდა დემოკრატიზმის ჰოსპობას. მართალია, ჩვენ დემოკრატები ვართ და მუდამ ომის წინააღმდეგ ვიყავ, მაგრამ როდესაც მტერი მუხანათურად თავს გვეცემა, ჩვენ იძულებით ვიღებთ იარაღს ხელში. ორატორი საქართველოს ყველა ქალაქების სახელით აღუთქვამს სრულს დახმარებას საქართველოს მთავრობას ამ იძულებითი და მოგერიებითი ომის წარმოებაში.

ზუხუბაია. (სოხუმის ქალაქის თავი) სოხუმის ქალაქის საბჭომ აღშფოთებით მოისმინა სომხურ ავანტიურისტთა საქართველოზე დაცემის ამბავი და შემდეგ საბჭოს საგანგებო სხდომაზე ის აზრი გამოითქვა, რომ სომხის მთავრობა ღუპავს თავის ერს თავის ბურჟუაზიულ პოლიტიკურ ბედნიერების ძებნაში.

სოხუმის ქალაქის საბჭომ იშვიათის ერთსულოვნებით დაადგინა გადასცეს საქართველოს განკარგულებაში თავისი მშვენივრად მოწყობილი სანატორიები და აღმოუჩინოს თავის მთავრობას ყოველგვარი ფიზიკური და მორალური დახმარება მუხანათ მტერთან ბრძოლაში.

ქარუმიძე. (სოფლის კოოპ. წარმომადგ.) ვერაგულად შემოსეულ მტერს ჯეროვანი პასუხი გასცა ჩვენმა მთავრობამ. ჩვენი მთავრობა სასტიკმა გამოცდილებამ აიძულა ფრონტი გაესუფთავებინა და იქ დაეყენა სუფთა ქართული ლაშქარი. ასევე უნდა გასუფთავდეს ქვეყანა და სახელმწიფო შიგნითაც. ჩვენ სოფლის წარმომადგენელნი, უფრო მეტ მტკიცე ნაბიჯების გადადგმას მოვითხოვთ მთავრობისაგან.

კამათი შესწყდა.

დასასრულ ყრილობამ ერთხმად მიიღო მომენტის შესაფერი რეზოლიუცია, რომელშიაც აღუთქვამს მთავრობას მხარის დაჭერას მის მიერ გადადგმულ ნაბიჯებში.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ

დღეს, ხალამოს 5 საათზე დანიშნულია საქართველოს სოც.-დემ. მუშათა პარტიის თფილისის კომიტეტის სხდომა.

◆ ბაქოში მუშათა გაფიცვა მუშების სასარგებლოდ დამთავრდა. დატუსაღებული მუშები გაანთავისუფლეს.

◆ სომეხი ტყვეები ჩამოიყვანეს გუშინ. რიცხვით 113 კაცი. მათ შორის 7 ოფიცერი.

◆ ახალწლის წინა ღამეს თფილისის გინ. გუბერნატორის განკარგულებით ნებადართულია ქუჩებში მოძრაობა ღამის 2 საათამდე ჩვეულებრივათ მიღებული სროლა დღესასწაულის გამო აკრძალულია. დამნაშავე დაისჯება ერთ ნახევარი წლით დაპატიმრებით ან ათი ათასი მანეთის ჯარიმის გადახდევინებით.

◆ ქალაქთა, ერობათა და საზოგადოთ ყველა საზოგადოებრივ ორგანიზაციებისაგან მთავრობას აუარებელი დეპეშები მოსდის, რითაც უცხადებენ რა მთავრობას სრულ ნდობას, აღუთქვამენ მუხანათ მტერთან ბრძოლაში ყოველგვარ დახმარებას. ზოგიერთმა ქალაქებმა უკვე გადადვეს ომის საჭიროებისათვის შესახეფერი თანხები. მაგ., ხონმა ომის საჭიროებისათვის გადასდო 30 ათასი მანეთი, საშობაოთ საჩუქრების შესაძენათ მხედრობისათვის—8 ათასი მანეთი.

დაპატიმრებულთა შესახებ ცნობების მისაღებად გენ. გუბერნატორის განკარგულებით დღეიდან უნდა მიმართონ მილიციის უფროსს.

მიწის კომისიები სოხუმის ოლქში. მიწათმოქმედების მინისტრმა სოხუმიდან შემდეგი დეპეშა მიიღო: „მიწების მიმღები კომისიების კოდორის რაიონში შესვლამ და მუშაობის დაწყებამ ძლიერი შთაბეჭდილება მოახდინა გლეხებზე. მათი თანაგრძნობა სავსებით ჩვენსკენაა. აუცილებლად საჭიროა მიმღები კომისიები დაუყონებლივ დაინიშნონ აგრეთვე სამურზაყანოსა და გუდაუთის რაიონებში, რათა გლეხობა აქაც დარწმუნდეს, რომ საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობა სავსებით იცავს მათ ინტერესებს. საჩქაროთ გამოგზავნეთ მიწის მზომელები“. ისიდორე რამიშვილი.

თელავის და ხიდნალის მაზრაში მთავრობის წინააღმდეგ აგიტაციისათვის დაატუსაღეს და თფილისში გამოგზავნეს: ვ. მამიკონიანცი, გ. კარაპეტოვი, ა. მახარობლიშვილი, გ. მინასოვი, ა. მინასიანცი და გ. ნესტოიანცი.

ჯარში წახვლის საწინააღმდეგო აგიტაციას ეწევიან სომხეთის აგენტები გენერალ-გუბერნატორის ცნობით, რკინის გზებზე და თფილისის გუბერნიის ზოგიერთ სოფლებში.

ბორჩალოს მაზრის სამხედრო სადგომის სადგურის დისტანციის ინჟინრად დაინიშნა ინჟ. მ. ნ. ჯაიანი.

განათლების მინისტრის თავმჯდომარეობით შესდგა საუწყებათაშორისო კომისია სამეცნიერო დაწესებულებათა გაერთიანების საკითხის გამოსარკვევად.

გაძარცვა. კვირა ღამეს ბოროტ-გამზრახველებმა გაძარცვეს ხოჯივანქის საყდარი დარაჯი დაახრჩეს და წაიღეს 20 ათასი მანეთის ღირებული ნივთები.

დატუსაღება. თფ. სისხლის სამართლის მილიციის უფროსის განკარგულებით დაატუსაღეს მიკირტუმოვი და ჯარისკაცი ივანე დადუკაძე სამხედრო მოქმედების შესახებ ცრუ ხმების გავრცელებისათვის, მილიციონერები გრ. ჩოფურია და ნ. ქურხული—ტუსაღის გაშვებისათვის; ი. გრეჩკოვი, მ. ასლამაზაშვილი ბაგ. ხაჩატუროვი—საქონლის მოპარვისათვის მომარაგების კომიტეტის ცენტრალურ საწყობიდან.

ქალების საყურადღებოთ. 28 დეკემბერს შესდგა ქალთა ორგანიზაციების წარმომადგენელთა კრება (წითელი ჯვრისა, ქართ. ქალთა საზ-ბისა, სახელმწ. უნივერსიტ. ქალთა ინტერპარტიული ბიუროსი, ფოსტა-ტელეგრაფის ოლქისა, მასწავლებელთა ჯგუფისა და „იმედი“-ს საზ-ბისა), რომელზედაც გადაწყდა ყველა ქალთა საზ ბის კონცენტრაცია და დაარსდა ქალთ. ორგ ციის კავშირის მთავარი კომიტეტი, რომელიც ომიანობის დროს იმუშავებს წითელ ჯვრის დროშის ქვეშ. კრებაზე არჩეულ იქნა აღნიშნულ კომიტეტის პრეზიდიუმი ექვსი კაცისაგან: თავმჯდომარეთ ნ. ნაკაშიძისა, ორი მისი ამხანაგი, ნ. ყიფიანისა და ნ. რცხილაძისა, მოლარე—კალანდარიშვილისა, ორი მდივანი—ე. ცაგურია და დ. კასრაძე. კავშირი კისრულობს ყოველ გვარი დახმარება აღმოუჩინოს წითელ ჯვარს, როგორც პირადი შრომით, ისე საკრის მოპოვებით, ამისათვის აღნიშნულ კავშირთან დაარსდა სამუშაოს განმანაწილებელი ბიური. მსურველთ ვსთხოვთ ჩაეწეროონ ამ ბიუროში. ჩაწერა შეიძლება ყოველ დღე „ძმურ ნუგეშში“.

თავდაცვის ფონდი. მივიღეთ ალ. ვლ. ჯაფარიძისაგან 1,000 მან., გ. ოგანეზოვისაგან 100 მან. ვ. ჯანყულაშვილისაგან 50 მან., ს. არსენაშვილისაგან 50 მან.

ქალთა კავშირის მთავარი კომიტეტი მართავს ახალი წლის შეხვედრას „ძმურ ნუგეშში“. მთელი შემოსავალი გადაიდება ომში დაზარალებულ ოჯახთათვის.

საბავშვო კინემატოგრაფი მეომართა სასარგებლოთ, რომელიც არ შესდგა 29 დეკემბერს, ქალთა მე 7 დე გიმნაზიაში (ყოფილი ქალთა ინსტიტუტის დარბაზი) გაიმართება 31 დეკემბერს, საღამოს 4 ს.

მეოთხე რაიონული კოლექტივი თავის წევრთა საყურადღებოთ აცხადებს, რომ ყველა ის წევრები, რომელთაც სამი თვის განმავლობაში არ შემოუტანიათ საწევრო ან დამატებითი გადასახადი, თუ 10 იანვრამდე არ შემოიტანენ თანახმად პირველი წესდებისა (იხ. პუნქტი 8) და კოლექტივის 22 დეკემბრის სხდომის დადგენილებისა, გარიცხულ იქნებიან პარტიიდან და მათი სახელი და გვარი გამოცხადებული იქნება გაზეთში.

ᲓᲔᲞᲔᲨᲔᲑᲘ

(საქართველოს დეპეშათა სააგენტო).

29—30 დეკემბერი.

ᲑᲔᲠᲛᲐᲜᲣᲚᲘ ᲤᲠᲝᲜᲘᲡ ᲪᲜᲝᲑᲔᲑᲘ.

ჩეხები განაგრძობენ ზემოჰუნგრეთის ტერიტორიაზე შესვლას და მიჰყავთ ტყვეები. პრესბურგიდან 250 კაცი წაიყვანეს. წაყვანილთა შორის არის რეიხსტაგის დეპუტატი პადარ ვაგიონი და მრავალი ვაჭარი. მათ გააყოლეს დარაჯები და გაგზავნეს ბრუგში, ნაწილი კი შპიელბერგის ციხეში, სადაც მათ ეპყრობიან ისე, როგორც დიდ დამნაშავეთ.

ოსმალეთის პარლამენტი დაითხოვეს, „პტიპარიზიენის“ კორესპოდენტი დეპეშით იუწყება, რომ კვირას, სალამოს 5 საათზე შინაგან საქმეთა მინისტრი ავიდა ტრიბუნაზე და წაიკითხა ირადე პარლამენტის გაუქმების შესახებ. ამ აქტის წინ გარეშე საქმეთა მინისტრმა წაიკითხა დიდი დეკლარაცია ოპოზიციის დეპუტატების შეკითხვის საპასუხოთ. მინისტრის სიტყვა საყურადღებოა. მან ომის ისტორიული მიმოხილვა გააკეთა და აღნიშნა, რომ ოსმალეთი ძალით ჩაურიეს ომში.

სახელმწიფო იუსტიციის სტატს-სეკრეტარის თანაშემწე დ-რი ოსკარ კოინი, რომელიც ამ ჟამთ დაბრუნდა კონვოდან ბერლინში, სხვათა შორის იძლევი განმარტებას რუსეთის ელჩის იოფეს რადიო დეპეშაზე.

„ამხანაგმა იოფემ მომცა მე ფული დამით. 5 ნოემბერს 1918 წელს, ამ ფულებს, იმ ფულებთან, რომელიც მისი წინანდელი ჩვენებით იარაღის საყიდლათ იყო გადადებული, არაფერი საერთო არა აქვს. მე ეს ფულები დანიშნულებისამებრ გავგზავნე სახელდობრ რევოლიუციონურ იდეების გასავრცელებლად, და ვწუხვარ, რომ შექმნილ მდგომარეობის დროს მე საშუალება არ მქონდა მთელი თანხა დამეხარჯა აქამდე. იმედი მაქვს მალე მოვა დრო, როდესაც მე შეძლება მექნება ჩავბარო ამ ფულის ანგარიში რუსეთის პარტიულ ამხანაგებს. ამხანაგ იოფეს მე მინდა ერთს შეცდომაზე მიუთითო: არა ოთხი მილიონი მანეთი, არამედ ოთხ მილიონამდე დასტოვა ჩემს განკარგულებაში გერმანიის რევოლიუციის მიზნებისათვის. სამწუხაროთ განკმა არ მომცა მე ეს ფულები, რადგან ეკვი შეიტანა ჩემს რწმუნებულობაში და მასთან ერთად არ მომცეს ის დანარჩენი მილიონები, რომელიც მე უნდა დამეხარჯა რუს სამხედრო ტყვეებზე და გაჭირვებულ მოქალაქეებზე. ამის შესახებ მე უკვე წინათ ვაცნობე საბჭოთა მთავრობას. ის ფული, რომელიც მე გადმომცა ამხანაგმ. იოფემ რუსეთის ქვეშერდომთა დასახმარებლად 350,000 მარკა და 50,000 მ. მე დანიშნულებისამებრ დავხარჯე,

როგორც ომსკიდან კოპენჰაგენში რუსეთის საელჩოს ატყობინებენ, ბალშევიკები დამარცხდნენ ეკატერინბურგის ფრონტზე და პერმისკენ უკან იხევენ. ბალშევიკები დაამარცხეს სამხედრო ძალებმა, რომელიც მხოლოდ რუსებისაგან არის შემდგარი. ციმბირის მთავრობის ფინანსიური მდგომარეობა თანდათან უმჯობესდება.

ᲒᲐᲠᲐᲜᲢᲘᲚᲘ ᲞᲠᲔᲡᲘᲡ ᲪᲜᲝᲑᲔᲑᲘ.

ოთხშაბათს, ყველა მოკავშირეთა პარლამენტის წევრების საუზმეზე შეიკრიბნენ ყველა დეპუტატები და სენატორები, რომლებმაც მიიღეს ტაკი იონესკუ და ჩეხო-სლოვაკთა გარეშე საქმეთა მინისტრი ბენე. მსჯელობა გაიმართა მოკავშირეთა სატრანსპორტო პოლიტიკის შესახებ. წარმოადგინეს პროგრამა მოკავშირეთა რკინის გზის გასაყვანათ, რომელმაც საბოლოოდ უნდა მოუსპოს გერმანელებს ბალკანეთში ჩასვლის საშუალება. ამ პროექტს მიზნათ აქვს შეაერთოს ფრანგების ატლანტიის ოკეანეს ნავთსადგურები შავზღვასთან ისე, რომ გზა არ გადიოდეს მტრის ტერიტორიაზე.

სამხედრო პენსიების შესახებ კამათის დროს სამხედრო უწყების მდივნის თანაშემწემ გამოაქვეყნა ცნობები ომის განმავლობაში საფრანგეთის საერთო ზარალის შესახებ. 1918 წელს 1 ნოემბრისთვის მოკლულთა, უგზოდ-კვლოდ დაკარგულთა და ტყვეთ წაყვანილთა საერთო რიცხვი იყო 42,600 აფიც., 1.789.000 ჯარისკაცი: აქედან მოკლულია 31,300 აფიცერი და 1.040,000 ჯარისკაცი: უგზო უკვლოდ დაკარგულია 3000 აფიცერი და 311,000 ჯარისკაცი, ტყვეთ წაყვანილია 8,300 აფიცერი, 428,000 ჯარისკაცი.

ᲓᲣᲮᲝᲑᲝᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲔᲚᲔᲒᲐᲪᲘᲐ

ჯავახეთიდან ჩამოსულმა დუხობორების დელეგაციამ, რომელიც წარმომადგენელია ჯავახეთში მცხოვრებ 18 ათას დუხობორისა, 27 დეკემბერს წარუდგა საქართველოს მთავრობას თავმჯდომარეს ნ. ნ. ყორდანიას. დელეგაცია მიესალმა თავმჯდომარეს დაახლოვებით შემდეგ სიტყვებით: „სალამი თქვენ, რესპუბლიკის წარმომადგენელო, რომელიც მოსარჩლე ხართ ჩაგრულთა და ერთნაირათ იცავთ ყველა ეროვნებათა დემოკრატიას. თქვენი აქ ყოფნა და განმტკიცება თავდებია იმის, რომ ჯავახეთში მცხოვრები დუხობორები ეპოვნიან თქვენში საუკეთესო დამცველებს თავის ინტერესებისას. საქართველოს მიწა წყალზე მცხოვრები ჩვენი ხალხი მოხარულია რესპუბლიკის ჯარების შემოსვლით ჯავახეთში, რომლებმაც მოგვხსნა ოსმალთა ულელი და თავისი ჰუმანიური მოპყრობით და ჩვენზე ზრუნვით დაიმსახურა ჩვენი თანაგრძნობა. აგერ ორი წლის განმავლობაში დუხობორები განიცდიან საშინელ გაჭირვებას. ჯერ შარშან ანდრანიკის ჯარმა და წელს კი ოსმალთა ურდოებმა სული ამოგვხადეს, სარჩო-საბადებელი წაგვართვეს და ცარიელ ხელზე დაგვტოვეს, ეხლა კი მოვედით თქვენთან და მოკავშირეთა მისიასთან განვაცხადოთ, რომ ამიერიდან ბოლო უნდა მოეღოს ჩვენს წამებას. საქართველოს დემოკრატია, მატარებელი თანასწორობის და სამართლიანობის იდეიის, დაგვიცავს ჩვენ, ხელს შეგვიწყობს გაპარტახებულ სახლკარის აღდგენაში და ჩვენც მასთან ერთად ხელი ხელ ჩაკიდებული ვიმუშავებთ. ჩვენ მოვედით გაგიცხადოთ, რომ ჯავახეთი დაცულ უნდა იქნეს, რომელიმე სხვა ქვეყნის ჯარების მაზრაში ძალათ შემოსევიდან, ვინაიდან ასეთ შემთხვევაში ჩვენი სოფლები ვარდება ომის ცეცხლში და სრული განადგურება მოგველის. ამასვე განუცხადებთ ჩვენ მოკავშირეთა მისიას. ჩვენ ღრმად ვართ დარწმუნებული, რომ ჩვენი გულწრფელი სურვილი გამოძახილს იპოვის მთელ ქართველ დემოკრატიაში და მთავრობა კი ყოველ ღონეს იხმარს ჯავახეთის მცხოვრებთა დასაცავად“.

შემდეგ ლელეგაციამ სთხოვა თავმჯდომარეს მიღებულ იქნას ზომები ოსმალეთიდან დუხობორების გატაცებულ ფურგუნების და ხალხის დაბრუნების შესახებ და მოეთხოვოს ოსმალეთს ზარალის ანაზღაურება.

თავმჯდომარემ სიხარული გამოსთქვა დუხობორების ასეთი გულწრფელი სურვილებისთვის და აღუთქვა ყოველმხრივათ დახმარების აღმოჩენა.

მეორე დღეს დელეგაციამ ინახულა მოკავშირეთა მისია და დაახლოვებით იმავე საკითხებზე ესაუბრა, რაზედაც მთავრობის თავმჯდომარეს. მისია დახმარების აღმოჩენას შეპირდა დელეგაციას და იმედი გამოსთქვა, რომ დუხობორების ინტერესები სათანადოთ იქნება დაცული. **ჩვენი.**

ᲫᲔᲒᲕᲘᲡ ᲮᲘᲓᲘᲡ ᲐᲤᲔᲗᲥᲔᲒᲘᲡ ᲡᲐᲥᲛᲔ

მეშვიდე დღე, 27 დეკემბერი.

აკოფ კირულიანცის დაბცველი გეპშტეინი აქ, როგორც ბრალმდებლებმა ისე სამოქალაქო მომჩივნებმა თავიანთ სიტყვებში ძალიან ცოტა ყურადღება მიაქციეს კირულიანცს. ეს იმიტომ მოხდა ასე, რომ ის დამნაშავე არ არის ძეგვის ხიდის აფეთქების საქმეში. მას აბრალებენ წერილის შინაარსის ცოდნას და ხიდის აფეთქებაში მონაწილეობის მიღებას. მას, რომ სცოდნოდა წერილის შინაარსი, ანდა ამ საქმის მონაწილე ყოფილიყო, მაშინ რუბენ ჩალხუშიანი ეტყოდა მას ოჯახობისათვის სიტყვიერად გადაეცა საქმის შინაარსი. რომ სცოდნოდა, თუ რა შინაარსის წერილი მიქონდა, მაშინ ხელში კი არ დაიჭერდა წერილს, არამედ მალულად მიიტანდა. ის გარემოებაც, რომ კირულიანცს რამდენიმე მისამართი დაუწერა ჩალხუშიანმა, ამტკიცებს, რომ ის ჩალხუშიანის ოჯახთან არ იყო დაახლოვებული და არც ამ საქმეში ერია. როცა ნას ჩვენება ჩამოართვეს, თან სრული სიმართლე უთხრა გამომძიებელს. ეს იმას ამტკიცებს, რომ ის ამ საქმეში არ ურევია. დამნაშავე ისე დაიწყებდა ლაპარაკს, როგორც შმაგაილოვმა დაიწყო წინასწარ გამოძიების დროს. მას, რომ სცოდნოდა წერილის შინაარსი, მაშინ სასტუმროდან გაიქცეოდა, როცა იქ დაინახა ადმინისტრაციის წარმომადგენლები. ყველა ზემოთ მოყვანილი მოსაზრება ამტკიცებს იმას, რომ კირულიანცს არავითარი მონაწილეობა არ მიუღია ძეგვის ხიდის აფეთქებაში და ამიტომ მე ვუფამდგომლობ, რომ ის გამართლებულ იქნას.

ამით დასრულდა მე-7 დღე.

მერვე დღე, 28 დეკემბერი.

ამ სხდომასაც დიდძალი გარეშე საზოგადოება ესწრება.

ბრალმდებელი ჩხატარაიშვილი უპასუხებს საერთოდ დამცველებს, ხოლო პროტესტს აცხადებს კუჩარიანცის დამცველ პოპოვიანცის სიტყვის იმ ნაწილის წინააღმდეგ, სადაც ის ამბობს, რომ მე სამწუხაროდ სომეხი ვარ და მიხდება სომეხის დაცვა, მასთან ისეთ ატმოსფერაში, როგორიც არის შექმნილი დღეს განსაკუთრებით სანაინის ამბების გამო და ამიტომ მივმართავ მოსამართლეებს ყველაფერი ეს დაივიწყონ.

სამოქალაქო მომჩივანი ქავთარაძე უპასუხებს პოპოვიანცს და ამბობს, რომ ჩემი სიტყვის ის ადგილი, სადაც მე ვამბობდი, რომ კუჩარიანცი იყო გასამართლებული პარტიული მრწამსისათვის, მაგრამ ის გაამართლეს მეთქი, ცუდათ გაიგეს, მე ამით ისა ვსთქვი, რომ ის დაშნაკელი იყო. ხოლო, რაც შეეხება იმას, რომ ის გაამართლა სასამართლომ, ეს ჩვენ არაფერს ახალს არ გვეუბნება, რადგანაც ვიცით პრაქტიკიდან, რომ სასამართლო ხშირად ამართლებდა პოლიტიკურ დამნაშავეებს, როცა ბრალდება შესაფერისად არ იქნებოდა დამტკიცებული. გამამართლებელი აქტი არ უარჰყოფს ამა თუ იმ პარტიის წევრობას.

შემდეგ ის ამტკიცებს, რომ კუჩარიანცი, რომ დამნაშავე არ ყოფილიყო, მაშინ ისე არ მოიქცეოდა, როგორც მოიქცა შეპყრობის დროს. ზელენსკი ამტკიცებდა, რომ რუსეთის აღდგენის იდეიას ვიცავთ, მაგრამ, რა შუაშია აქ პოლონეთი, ფინლიანდია, ან საქართველო. მე ვიცი, რომ არის ერთი იდეა რუსეთის აღდგენის საკითხის განაპირა ქვეყნებიდან დაწყებისა, რუსეთის განაპირა ქვეყნები კი არის ამიერ-კავკასია, პოლონეთი, ფინლიანდია და სხვა. მეტი განაპირა ქვეყნები მე არ ვიცი. აქ ამტკიცებდნენ, რომ ხიდის აფეთქება საჭირო იყო იმისთვის, რომ გერმანელებს აქედან ჯარები არ წაეყვანათო. საქმე იმაშია, რომ 1 ნოემბერში უკვე გამორკვეული იყო ომის გათავების საქმე, გერმანია შერყეული იყო, როგორც მეომარი სახელმწიფო და შერიგებაზე იყო ლაპარაკი, ამიტომ არავითარი აზრი არ ჰქონდა ხიდის აფეთქებას და გერმანელებისადმი ჯარების გადაყვანაში ხელის შეშლას, მით უმეტეს მაშინ, როცა აქ სულ რამდენიმე ათასი ჯარისკაცი იყო და ამის მიმატება ომის ბედს არ გადასწყვეტდა. მე აქ ხაში უნდა გავუსვა იმ გარემოებას, რომლის შესახებ გუშინ ჩემს სიტყვაში არაფერი მითქვამს. როგორც საქმის ვითარებიდან გამოირკვა, რომ პოლკოვნიკ შმაგაილოვს ინტიმური კავშირი ჰქონდა რუბენ ჩალხუშიანის ცოლთან და ამიტომაც იყო, რომ შმაგაილოვს უკანასკნელთან მეგობრობა არ ჰქონდა, მიუხედავათ ამისა ხიდის აფეთქების საქმეში ისინი ერთსულოვნათ მუშაობდნენ. აქედან გამოდის ის, რომ ჩალხუშიანმა თავისი მიზნებისათვის გამოიყენა ტეხნიკი შმაგაილოვი ისე, რომ შეიძლება შმაგაილოვმა დღესაც არ იცის თუ რანაირათ ისარგებლა ამ ინჟინერის ნიჭით ჩალხუშიანმა. ინგლისურ ენაზე წარმოდგენილ საბუთის შესახებ ქავთარაძე ამბობს; დავუშვათ, რომ შმაგაილოვი აგენტი იყო პაიკასი, მაგრამ, როგორც ვიცით, პაიკა და სხვა ინგლისის წარმომადგენლები ვლადიკავკაზში მოკლულ იქნენ. ხოლო პოლკოვნიკი ჟურდანი ახალი კაცია, საიდან უნდა სცოდნოდა მას, რომ შმაგაილოვი ინგლისის აგენტი იყო. მით უმეტეს, როგორც ვიცით, ასეთი მონდობილობას ყველას არ გაუზიარებენ, მასთან ხიდის აფეთქება მოხდა ისეთ დროს, როცა აქ მყოფ ინგლისის წარმომადგენლებს თავიანთ მთავრობასთან არავითარი კავშირი არა ჰქონდათ. ამიტომ თავის-თავათ ეკარგება ფასი იმ ქალალდის ნახევს, რომელიც აქ წარმოადგინეს. ზელენსკი თავიდანვე ცდილობდა დაემტკიცებინა, რომ ძეგვის ხიდის აფეთქების საქმეში შმაგაილოვი მოქმედებდა განსაკუთრებული იდეიის მიხედვით და ამიტომ საბრალმდებლო სკამზე არის დასმული რუსული იდეა. დიახ, ბატონებო, საბრალმდებლო სკამზე არის იდეა დასმული, მაგრამ ეს იდეა არის იდეა ნგრევის, იდეა ანარქიის და ქაოსისა, ასეთი იდეა აუცილებლათ დასჯილ უნდა იქნას, მე ზელენსკზე არა ნაკლებ მიყვარს რუსული კულტურა, მაგრამ ჭეშმარიტი რუსული კულტურა გაცილებით უფრო ძვირფასია ვიდრე პიროტეხნიკა. (ქავთარაძის სიტყვის დროს შმაგაილოვი სტირის).

ზელენსკი დიდის პათოსით პროტესტს აცხადებს იმის წინააღმდეგ, რომ სამოქალაქო მომჩივანი ქავთარაძე შეეხო შმაგაილოვის შინაურ ცხოვრებას და აგრეთვე გამოვიდა ბრალმდებლის როლში და ამბობს: მოსამართლენო, მე მეტს ვერაფერს ვიტყვი, მხოლოდ თქვენ მოგმართავთ თხოვნით: შეიბრალეთ ადამიანის სული. შეიწყნარეთ შმაგაილოვის ადამიანური ღირსება.

პოპოვიანცი. ისეთი სულიერი განწყობილება შეიქმნა, რომ მე არ შევეხები იმ წვრილმან შენიშვნებს, რომელიც მე მქონდა დაწერილი, მხოლოდ გთხოვთ: ბ. მოსამართლენო, თქვენ რამოდენიმე წუთის შემდეგ გახვალთ სათათბირო ოთახში განაჩენის გამოსატანათ, ამიტომ მე დაბეჯითებით გთხოვთ თქვენ იქ დაივიწყოთ ლორის ამბები, დაივიწყოთ დაშნაკცუტუნის პარტია, დაივიწყოთ ყველაფერი ის, რაც სთქვა ბ. ქავთარაძემ და ისე გამოიტანოთ ღირსეული განაჩენი.

გეპშტეინი მოკლედ უპასუხებს ბრალმდებელს და შუამდგომლობს, რომ კირულიანცი განთავისუფლებულ იქნას.

თავმჯდომარე: ბრალდებულო შმაგაილოვო, უკანასკნელი სიტყვა თქვენ გეკუთვნით.

შმაგაილოვი. მე ბევრი რამ მქონდა სათქმელი, მაგრამ ქავთარაძის სიტყვის შემდეგ არაფერი არ შემიძლია ვსთქვა. ქავთარაძეს მე ღირსეულ პასუხს გავცემდი სხვა დროს და სხვა პიროობებში, ხოლო ამ მოაჯირიდან არ შეშიძლია?

თავმჯდომარე. ბრალდებულო კუჩარიანცო თქვენ რას იტყვით?

კუჩარიანცი. მე დამნაშავე არა ვარ. მე ბრალს მდებენ იმაში, რათ ისროდი მაუზერიდანო, მე ყოველ მხრიდან მესროდენ და მე კოცნას დავუწყებდი თუ?—მოყავს იგავ არაკი მგელი და კრავის შესახებ და ამბობს, რომ, როგორც კრავი არ იყო დამნაშავე მგლის წინაშე, ისე არც მე ვარ დამნაშავე თქვენს წინაშე და გთხოვთ გამანთავისუფლოთო.

ბრალდებული კირულიანცი აცხადებს, რომ მე არაფერი წილი არ მიდევს ამ საქმეში და გთხოვთ გამანთავისუფლოთო.

ამის შემდეგ სასამართლო სათათბირო ოთახში გადის. ექვსი საათ. ხანგრძელდა. სალამოს 4-საათზე დამოვიდა სასამართლო.

ᲑᲘᲠᲐᲚᲓᲔᲑᲣᲚᲜᲘ ᲒᲐᲜᲐᲩᲜᲔᲑᲘ

ბრალდებულნი განაჩენს აუღელვებლად შეხვდენ. შმაგაილოვმა ერთ თავის დამცველ ვექილს ჩუმათ უთხრა: „მე ვიცოდი ეს ასე იქნებოდა, ამა რა უნდა ექნა ჩემთვის სასამართლოსო? როგორც აღნიშნულ გვქონდა—შმაგაილოვს და კუჩარიანც მიუსაჯა დახვრეტა, კირულიანცი გამართლებულ იქნა.

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲯᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

მივიღეთ კაპიტან გიორგაძისაგან 5,140 მ. (ვაჭართა შორის შეგროვილი სია გამოქვეყნებულია), ფოთის თვითმართველობის მოსამსახურეთა კავშირისაგან 2000 მან., ტარალაშვილისაგან 50 მან., რკინის გზის მთავარ სახელოსნოსაგან (სახარატო განყოფილებისაგან) 481 მ. 25 კ., თამარა აბაშიძისაგან 50 მან., რუსუდან და ივლიტა სამფილის ასული კანდელაკებისაგან 100 მან., ნიკო წითელოვისაგან 100 მ., საპროფესიო კავშირის შოფერებისაგან 1500 მ., ანიკო მაყაშვილისაგან 10 მან., ანნა ბაიაკისაგან 10 მ., მრეულაშვილისაგან 5 მ., ადამოვისგან 100 მ., ბურეულაძისაგან ვერცხლის ფულით 12 მ., ეკატერინე ტყეშელაძისაგან 100 მ., გორელმა გიორგი ქანაშვილმა ათი გირვანქა გუდის ყველი, ოცი შეკვრა სპიჩკა, და ხუთასი ცალი პაპიროსი, სულ 175 მანეთად ღირებული, არაქელოვისაგან 100 მ.

———

ქართულ საქველმოქმედო საზოგადოებამ მიიღო შემოწირულება ჯარისათვის შემდეგი პირებისაგან: შ. ნატროშვილისაგან 3 ბოთლი ღვინო, ნახევარი ბოთლი არაყი და ათი ცალი წუმწუმა, კახელ მევინეხეთა საზ. „კავშირთან-კავშირისაგან“ ასი ბოთლი ღვინო, მარ. ზაფტაშვილისაგან 4 წყვილი წინდა, ერთი პერანგი და ათი მან. ფულათ, გენ. ჯანსულ დადეშქელიანისაგან 40 ყუთი კონსერვი, ს. მელიქიშვილისაგან 2 გირ. ჩაი, ვ. ნიკოლაიშვილისაგან ერთი გ. ჩაი და ათი ცალი წუმწუმა, ვ. მენთეშაშვილისაგან სამი თუმანი, ხე ტყე სავაჭრო „ერთობისაგან“ ხუთასი მან., მ. ზაქაიძისაგან საპონი, ჩაი და სპიჩკა, ეპ. ფურცვანიძისაგან ხუთი თუმანი, ვ. ხოსიტაშვილისაგან ხუთი თუმანი, ვ. გოგნაშვილისაგან ხუთი თუმანი, გორის მაზ. მეომარულეთა სამეურნეო ამხანაგობისაგან ათასი მან.

ქართულ საქველმოქ. საზ. უღრმეს მადლობას სწირავს შემომწირველთ.

ᲓᲐᲭᲠᲘᲚᲘ ᲛᲮᲔᲓᲠᲔᲑᲘ

თფილისის სამხედრო გოსპიტალში არიან შემდეგი მსუბუქათ დაჭრილი ამხანაგები.

სახალხო გვარდიელები: იმერლიშვილი სერგო, ნებიერიძე მელიტონ, შენგელია კონსტანტინე, ჭურაშვილი, კოსტაშვილი გიორგი, გიორგი დოლიძე, ვასილ ჩიმაკაძე, თეოდორე ხუნდაძე, ვასილი ფარკუსაძე, აბესალო ავალიანი, სამსონ ქარკოვი, ესტატე დარბაისელი, იუსტინე კოკვაძე, ალექსი ნემსაძე, იოსებ დოლიძე, არისტრ. გაელიძე, ალექსი ჩხიკვაძე, აკაკი ციწკაძე, ილია ცაცეიშვილი, ისიდორე სანკოვი, ნიკო კოტარაშვილი, ვასილი ხუციშვილი, შაქრო ბერეზაშვილი, ნიკო ინურიძე, ა. ბარბაქაძე, ვასილი საკაშვილი, მირზაშვილი ვასილი, არგანაშვილი გიორგი, ამბაკო კუბლაშვილი, გიორგი ნადირაშვილი, ევტიხი მთიულიშვილი, არჩილ ახალკაცი, ლეკიშვილი ალექსი, მიხეილ ბატიაშვილი, შეფარიანი ილია, ფხალაძე გიორგი, ქავთარაძე ალექსანდრე, ასათიანი ვასილი, ორჯონიკიძე ნიკე.

აფიცრები: ბერიაშვილი ნიკე, ვანჩიკაძე შალვა, ბროიდელი იოსებ, ჩიკავა ვარლამ.

ჯარისკაცები: მართიაშვილი სერგო, ჩეკურაშვილი ნიკო, გოგუაძე დოშენტი, ტოგონიძე გიორგი, ტოპიძე ვასო, ჩაგერაშვილი შაქრო, ქარულაძე გ. იაკობიძე ვ. ფუტკაიშვილი გიორგი, გვაზავა ვასო, ტერტეროვი შაქრო, ტარმაკსიმოვ ალექს., როსიბაშვილი ვასილი, სტურუა ტარასი, ტათულაძე ვიქტორ, პეტრიაშვილი გიორგი, შენგელია ვლადიმერ, კაკაძე რაფიელ, წერეული შალვა, გოშიტური შალვა, სიმონ ვასაძე, მილაშვილი მოსე, ბასილაშვილი გიორგი, ხუციშვილი ივანე, სიხარულიძე გედევან, კუბისიძე ვასილ, ჯავახოვი იასონ.

რადგან ავადმყოფები სხვადასხვა განყოფილებებში იმყოფებიან და შოკლებულნი არიან სულიერ საზრდოს, ამიტომ საჭიროა მათთვის ჟურნალ-გაზეთების, წიგნაკების მიწოდება.

———

საქართველოს სახაზინო რკინის გზის საავადმყოფოში, თფილისში იმყოფებიან შულა-

ერის ფრონტზე დაჭრილნი: მიშა მარიამაძე (ხაშურის რაზმ. უფროსი), ნიკო ჩრდილელი, გიორგი ბერიოზაშვილი, ნიკო ხაჩიძე, შაქრო მესხი, ნიკო ბოჯგვანიძე, გიგუცა ქიტაიშვილი, მიხეილ დეკანოიძე, გიორგი ლოლობერიძე, ისაკი სინაძე, აქვსენტი გაბადაძე, არშაკ პოლოლაშვილი, დავით ივან ძე ხაჩიძე, სამტრედიის რაზმის უფროსი პორუჩიკი ივსე გაბეჩავა, ვლასა თევზაძე, შალიკო ნემსაძე, კარპეზ თევზაძე, გაბრიელ ნიკოლაიშვილი, ტრიფონ თევზაძე, ივანე ადეიშვილი, საბსონ თევზაძე, სერგო ციხეაძე, იუსტინე ჯოჯუა, პავლე გადილია, ვარლამ თელია, აკაკი აბრამიძე, ნიკიფორე ცხვედიანი, გიორგი სულაშვილი, ლადო ელბაქიძე, პეტრე ყოჩიშვილი, ილარიონ მაისურაძე, დათიკო ორაგველიძე, დათიკო ფარქოსაძე, ალექსანდრე წკრიალაშვილი, ივანე ახვლედიანი, ვარდენ თევზაძე, ივანე შათირიშვილი, მიტროფანე გიორგაძე, აქვსენტი ჯორბენაძე, გიორგი ჯორბენაძე, ალექსანდრე ლომიძე. სულ—41 კაცი.

პროვინცია

ძ. სურამი. ამ უკანასკნელ ხანებში სურამში ძლიერ გიხშირდა ქურდობა. ღამე ისე არ გაივლის, რომ ვინმე არ გაჰქურდონ. ქურდები დაუსჯელნი რჩებიან. ქურდობამ ავაზაკური ხასიათი მიიღო. და ეს უმთავრესათ იმიტომ, რომ რაიონი სურამს არავითარ დახმარებას არ უწევს. დღეს მთელი ეს ძალები თავმოყრილია ხაშურში და სურამისათვის რაიონული კომისარი ძლიერ ნაკლებათ ზრუნავს. ამან ქურდები გაათამამა. დეკემბრის შუა რიცხვებში თავს დაესხენ ძმებ მონაშეროვებს. თუმცა წაღებით ვერაფერი წაიღეს, მაგრამ მონაშეროვები მსუბუქად დასჭრეს და მიიმალენ.

20 დეკემბერს, საღამოს 6 საათზე, ავაზაკები თავს დაესხენ ექიმს მიღიევსკის, მოხუცი მილევსკი და მისი შვილი ექიმი სასიკვდილოთ დასჭრეს. სროლის დროს მოკლულ იქმნა ერთი ავაზაკთაგანი და ორი შეიპყრეს.

ტუსაღები, როგორც ამბობენ, რაიონული მილიციონერები აღმოჩდენ. გამოძიება სწარმოებს.

როგორც სჩანს, სურამში ბოროტ პირებს ძლიერი ორგანიზაცია აქვთ.

სურამის რაიონში საერობო არჩევნები მაღე მოხდება. კანდიდატები უკვე დასახელებულია. სურამის ორკლასიანი სასწავლებელი ახალ შენობაში გადავიდა და სწავლა ნორმალურ პირობებში სწარმოებს.

როგორც ამბობენ ქალაქის გამგეობას გადაწყეტილი აქვს იანვრიდან უმაღლესი პირველდაწყებითი სასწავლებელი გახსნას. თუ ეს მართალია, საჭიროა ქალაქის გამგეობა ეხლავე შეუდგეს სასკოლო კომისიასთან ერთად საჭირო მასწავლებელთა არჩევას და მოწვევას, თორემ ისედაც დაგვიანებულია. სურამის რაიონში ძლიერ ცოტაა სკოლები. სულ არსებობს ორი დაბალი სკოლა სურამსა და იტრიაში. ზოგი სოფლები სრულიად მოწყვეტილია სკოლას სიშორის გამო და ბავშვები სრულიად უსწავლელნი რჩებიან. კარგი იქნება, რომ ამას ერობა ეხლავე ყურადღებას მიაქცევდეს. საჭირო იქნება ორი სკოლა—ერთი სოფელ ქმეგერში და მეორე იტრიის საზოგადოებაში. I. Calis.

ს. ᲛᲐᲠᲐᲑᲓᲐ (თფილისის მაზრა). მარაბდის მცხოვრებლებმა 25 ქრისტეშობისთვეს მოვახდინეთ სასოფლო ყრილობა. ყრილობას დეესწრო სოფლის უმეტესი ნაწილი. თავმჯდომარეთ არჩეული იქმნა დავით ნაჩხატიშვილი, კანდიდატათ გაბრიელ კეკელიაშვილი. ყრილობას გასარჩევად ჰქონდა ოთხი საკითხი და თავიანთი მდგომარეობა საბშობლოს მტრისაგან დასაცავათ. თითქმის ყველამ იცის სოფელ მარაბდის რაიონი. მეზობლებიც ჰყავს. დასავლეთიდან ოთხი ვერსის მანძილზე მდებარეობს დიდი დურნოვი და ბატარა დურნოვი, უკანიდან მახათი და კოდი. აღმოსავლეთიდან ქანდარი. ამ სოფელში ცხოვრობენ მაჰმადიანები. მარაბდიდან პოზიციამდინ არის რამდენიმე ვერსი. მივმართავთ ჩვენს მთავრობას და სახალხო გვარდიის შტაბს მიგვიღონ ყველა გვარდიაში და იარაღით აღმოგვიჩინონ დახმარება, რომ ვიბრძოლოთ მტრის წინააღმდეგ.

ნაჩხატაშვილი დავით, გაბრიელ კეკელიშვილი.

ᲡᲐᲠᲗᲘᲗᲐᲮᲚᲘᲡ ᲠᲐᲘᲝᲜᲘ. სოფ. ხაშმში დაარსებულ სახალხო გვარდიის შტაბის მეთაბეთ, რომელსაც თფ. მთავარ ს. გ. შტაბისაგან ჰქონდა დავალებული გვარდიელთა მობილიზაცია ფრონტზედ გასაგზავნათ, დიდებულათ ჩატარდა. იმდენი წავიდა ფრონტზე, რომ მოლოდინს გადააჭარბა. ორ პარტიათ წავიდნენ, მესამე და მეოთხეც მზადდება. შტაბი მოუწოდებს მებრძოლ ამხანაგებს დაუყოვნებლივ გამოგზავნონ სია, რომელ სოფელში რამდენი კიდევ ახალი მსურველია გვარდიაში ჩასაწერათ. მისამართი სოფ. ხაშ. სახ. გვარდიის შტაბი.

ვანო მაისურაძე.

ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ

თᲤᲘᲚᲘᲡᲘ. რეზოლიუცია, მიღებული ლითონზე მომუშავეთა პროფესიონალური კავშირის გამგეობის კრებაზე, ქარხნებში თავდაცვის საქმეზე მუშაობის და მასთან დაკავშირებულ შრომის წარმოების გადიდების შესახებ: „ლითონზე მომუშავეთა პროფ. კავშირის გამგეობა სცნობს რა, რომ საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა განიცდის სერიოზულ მოშენტს, რომელთანაც დაკავშირებულია კითხვა შრომის წარმოების ამაღლების და გადიდების აუცილებლობისა, სთვლის საჭიროდ, მიმართოს ყველა ლითონზე მომუშავე ამხანაგებს შემდეგი წინადადებით:

1) იმუშაონ დროზე მეტი, საცა ეს საჭიროა, 2) იმუშაონ დადებულ დროს განმავლობაში, საცა ეს ტეხნიკურად შესაძლებელია, 3) დროებით უარი სთქვან „ოტპუსკებზე“, 4) ქარხნის კომიტეტმა დიდათ ადევნოს თვალყური, რომ ყველა მომუშავე სინდისიერად მოეკიდოს თავის მოვალეობას და 5) შეგნებული ამხანაგები უნდა მაგალითს აძლევდნენ ნაკლებად შეგნებულ ამხანაგებს. გამგეობა დარწმუნებულია, რომ მისი ხმა გაგონილ იქნება და ინტენსიური მუშაობით ამხანაგები შეძლებენ გამოიყენონ დემოკრატია იმ მძიმე მდგომარეობიდან, რომელშიაც ის ჩავარდა. სამუშაოსაკენ, ამხანაგებო!

თავმჯდომარე **ვ. სიმონოვი,**
მდივანი **რ. მარკუსი.**

Ს.-ᲓᲔᲛ. ᲞᲐᲠᲢᲘᲐᲨᲘ

თᲤᲘᲚᲘᲡᲘ. 25 დეკემბერს ნავთლუღში შესდგა მესამე რაიონის საზოგადო კრება. დღიურ წესრიგში იდგა: შემდეგი კითხვები: 1) მომენტი, 2) საქ. დამფუძნებელი კრების არჩევნების საწარმოებლათ დღიური ჯამაგირის გადადგმა საგალდებულოთ ყველა პარტიის წევრთაგან. მომენტის შესახებ მოხსენებას აკეთებენ აზხ. მიირანოვსკი და ე. ლორია. გამოტანილ იქნა შემდეგი რეზოლიუცია: საქართველოს მთავრობას არა ერთხელ მიუმართავს სომხის მთავრობისადმი, გამოეგზავნათ კონფერენციაზე თავიანთი დელეგატები სადავო კითხვების მშვიდობიანი გზით გადასაჭრელად ან არბიტრაჟის საშვალებით. ეს არ მოახურვა სომხის მთავრობამ და მუხანათურად დაეცა ჩვენს საზღვრებს და გადმოლახა. მესამე რაიონის ს. დ. მ. პ. წევრები განურჩევლად ეროვნებისა და განსაკუთრებით კი სომხები პროტესტს ვუცხადებთ სომხის მთავრობას ასეთი ხაქციელისათვის და მზათ ვართ დავიცვათ საქ. დემოკრატიული რესპუბლიკა. მთავრობამ უნდა გადადგას გაბედული ნაბიჯი შიგნით რესპუბლიკის მტრების ასალაგმავად.

კოლექტივის იმ წევრებს, რომლებიც კოლექტივის კრებას არ ესწრებიან, გაზეთის საშუალებით ვუცხადებთ, რომ დაესწრონ კრებებს, უკიდურეს შემთხვევაში გამორიცხულ იქნებიან. მდივანი **გოგორიშვილი.**

ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ

აზხ. რედაქტორო! გთხოვთ თქვენ გაზეთში მომითავსოთ შემდეგი: მე მივდიოვარ საქ. დემ. რესპ. სახალხო გვარდიის მთავარ შტაბიდან და ვეშვიდობები შტაბში მომუშავე ამხანაგებს, მადლობას ვსწირავ მათ თბილს და კარგი მოპყრობისათვის, ვუძღვნი მათ უკანასკნელ სალამს და თან მიმაქვს საუკეთესო ხსოვნა ჩემი აქ ყოფნისა. ვუძღვნი გულითად სალამს შტაბის კანცელარიას, სხვადასხვა განყოფილებებს, ყველა სარაიონო შტაბებს, ცხენოსან დივიზიონს, არტილერიის დივიზიონს, ქვეითა ბატალიონს და მოტოციკლეტ-ტყვიის მფრქვეველთა რაზმებს.

მთავარ-შტაბის ყოფილი
მოსამსახურე **ვ. სემიონოვი.**

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲒᲐᲮᲡᲜᲘᲚᲘᲐ
ᲙᲔᲠᲫᲝ ᲡᲐᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲝ
მუდმივი საწოლებით.
მიიღება ყოველგვარი სნეულებიანი ავათმყოფნი.

მიხეილის პრ. № 141 (კინემატოგრაფ „აპოლოს“ გვერდით) ტელეფ. 5—97. ავათმყოფთა მიღება სპეციალისტ ექიმებისაგან ყოველდღე დილის 9 საათიდან საღამოს 7 საათამდე. ოპერაცია, კონსულტაცია, „914“ და „606“ შუშხაპუნება, მასაჟი, ყველაფერი აღრა, სტაციონალური ავათმყოფები მიიღებიან სრული პანსიონით.

ᲔᲥᲘᲛᲘ Გ. Ა. ᲨᲐᲨᲠᲐᲜᲘ.

სპეციალურად სიფილისი და მისი შედეგები (შუშხაპუნება 606 და 914), ვენერიული (ტრიპერი) და საშარდე ორგანოების სნეულებანი. ავათმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 8—11 და საღამოს 5—8 საათამდე. ქალების საღამოს 4—5 საათამდე. კვირაობით მხოლოდ დილით. მისამ: ოლოლას ქ. № 33.

ᲔᲥᲘᲛᲘ
Ა. Ნ. ᲨᲐᲢᲘᲚᲝᲕᲘ
იღებს თვალის სნეულებიან ავათმყოფთ საღამოს 4—6 საათ. სემიონოვის ქუჩა, სახ. № 4 (ვორონცოვის ხიდის ახლოს).

ᲔᲥᲘᲛᲘ Ჯ. Ი. ᲯᲐᲨᲐᲠᲘᲫᲔ
მიიღებს შინაგანის, ყურის, ყელის და ცხვირის სნეულებით ავადმყოფებს დილის 11—1 საათამდე, საღამოს 5—7 მაღათიდის ქუჩა № 7. ალექსანდრეს ბაღის პირდაპირ. ტელეფონი 16—65.

ᲒᲐᲘᲮᲡᲜᲐ ᲗᲕᲐᲚᲘᲡ ᲡᲐᲐᲕᲐᲓᲧᲝᲤᲝ
(მუდმივი საწოლებით)
ᲔᲥᲘᲛᲘ ᲓᲝᲜᲮᲘᲜᲘᲡᲐ
ყოფილი ასისტენტი უნივერსიტ. თვალ. კლინიკისა ვენაში და პარიზში. ავათმყოფების მიღება ყოველ დღე 9 საათიდან 1 საათამდე და 4—7 ნახევარ საათამდე. მიხეილის პროსპექტი № 141 (კინემატოგრაფ „აპოლოს“ ახლო) ძმიმე ავათმყოფები და საოპერაციები მიიღებიან სრულ პანსიონში. ტელეფ. 5—96.

მედიცინის დოქტორი
Ა. Ბ. ᲛᲐᲯᲐᲕᲐᲠᲘᲐᲜᲘ
იღებს ქირურგიულ ავადმყოფებს 5—7 ს. ყოველდღე, გარდა კვირისა. მიხეილის ქუჩა. № 111. სახლი ადამოვისა, 2 ფლიგელი. ველის ტელ. № 49.

ᲔᲥᲘᲛᲘ
ᲙᲔᲙᲔᲚᲘᲐ
იღებს ვენერიულ სნეულებიან ავათმყოფთ (914, 606 შუშხაპუნება) მიღება დილის 10—11 ს. საღამოს 4—6 საათ. მისამართი: მიხეილის პრ. № 116. სასტუმრო „ნოეს“ პირდაპირ. ტელ. 14—28.

ᲙᲑᲘᲚᲘᲡ ᲡᲐᲔᲥᲘᲛᲝ ᲙᲐᲑᲘᲜᲔᲗᲘᲡ
ᲗᲔᲝᲓᲝᲠᲔ ᲡᲐᲣᲠᲗᲐᲕᲔᲚᲘᲡ ᲥᲔ ᲪᲮᲝᲛᲘᲡᲘᲥᲘᲡᲐ
ავადმყოფები მიიღება ყოველდღე დილის 9—2 საათამდე და საღამოს 5—6 საათამდე, გარდა კვირა დღეებისა. მისამართი: კალოუბნის ქუჩა (ყოფილი ბარონის), სახელმწიფო ბანკის პირდაპირ, ტელეფონი 13—35.

ᲛᲔᲓ. ᲛᲐᲡᲢᲝᲠᲘ Ნ. Ბ. ᲨᲘᲨᲚᲝ-ᲮᲐᲑᲐᲨᲕᲘᲚᲘ
მედიცინის დოქტორი ქენიგის უნივერსიტეტისა და ედი ი რიგ. მედიკურ-ქირურგიულ კოლეგიუმისა. იღებს ყოველდღე შინაგან, ქალურ და ვენერიულ ავადმყოფთ და იძლევა სანებით დარიგებას. სიფილისის წამლობა ახალი მეთოდებით. დილის 10—12 ს. და საღამოს 6—7 ნახ. საათამდე. მიხეილის პრ., № 119, სახლი ფურერის. ტელ. 9—26.

ᲔᲥᲘᲛᲘ
ᲘᲝᲡᲔᲑ ᲠᲐᲫᲔᲜᲘᲡ ᲫᲔ ᲪᲘᲜᲪᲐᲫᲔ
ღებულობს შინაგან და ვენერიულ ავადმყოფთ საღამოს 5—7 ს. მიხეილის პრ. № 121, ბინა 4. ტელეფონი 11—06.

ᲔᲥᲘᲛᲘ
Კ. Ტ. ᲚᲝᲠᲗᲙᲘᲤᲐᲜᲘᲫᲔ
(ბაკოდან)
მიიღებს შინაგან სნეულებისა და ბავშვების ავადმყოფებს ყოველ დღე დილის 9—12 საათამდე.
ნაბერეჟნის ქუჩა, სახლი 11. ტელ. 8—19.

ᲔᲥᲘᲛᲘ ᲜᲘᲙᲝᲚᲝᲖ ᲘᲕᲐᲜᲔᲡ ᲫᲔ
ᲛᲐᲮᲕᲘᲚᲐᲫᲔ
იღებს სპეციალურად—**მალარიით** (ციგვი) და მისი შედეგებით დასნეულებულთ, **ხიხლის ნაკლებობით, გულისა, ფილტვისა, ქარებით** და სხვა **შინაგან სნეულებით** ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოთი 4—6 საათამდე. ელექტრიზაციი. მისამართი: მოსკოვის ქ. № 11, ზემელის აფთიაქის ახლოს.

ᲔᲥᲘᲛᲘ ᲥᲐᲚᲘ
Ე. Ს. ᲫᲐᲠᲣᲫᲔᲡ—ᲑᲔᲑᲣᲠᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.
იღებს შინაგან სნეულებიან ავადმყოფთ ყოველდღე დილის 12—2 ს. საღამოს 4—6 საათ. იძლევა საბებიო დარიგებას. მისამართი: ბელინსკისა და იზმაილოვის ქუჩების კუთხე № 24—28. შესასვლელი იზმაილოვის ქუჩიდან.

ᲔᲥᲘᲛᲘ Ნ. Ჯ. ᲢᲣᲠᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘ
(მედიცინის დოქტორი მიუნხენის უნივერსიტეტისა) ღებულობს ავადმყოფებს ყოველ დღე შუადღის 12—2 და საღამოს 4—5 საათ. შინაგან სნეულებანი, საბებიო და ხაშუალობანი ნეულებანი. ნიკოლოზის ქუჩა, №\7, სიმონოვიჩის აფთიაქის გვერდით.

რენგტენისა და ელექტრონის სხივებით სამკურნალო კაბინეტი.
წითელი ჯვრის საზოგადოების და მიხეილის საავადმყოფოს რენგტენის კაბინეტის ყოფილი გამგე
დოქტორ ა. ᲒᲐ. ᲚᲔᲕᲔᲜᲨᲢᲔᲘᲜᲘᲡᲐ.
რენგტენო ფოტოგრაფია და ფიზიკური მეთოდი ექიმობისა. სპეციალური რენგტენო-დიაგნოსტიკა გულისა, ფილტვებისა, კუჭისა და ბაჭების ავადმყოფობისა. ელექტრო მკურნალობა და მეხანო ტერაპია. მიღება დილის 10 ნახ.—1 საათ. და საღ. 4—7 საათ. მისამართი: კრილოვის ქ. № 5, ბინა № 3.

Კ. Ი. ᲨᲣᲑᲐᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ
ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲡᲐᲮᲚᲘ ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲐᲠᲡ. ᲥᲐᲠᲗ. ᲬᲐᲠ. ᲛᲨᲐᲠ. ᲬᲠᲔ.
ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲡᲐᲮᲚᲘ
სამშაბათს, 31 დეკემბერს 1918 წ. წარმოდგენილი იქნება
ᲠᲐᲡᲐ ᲒᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲡ ᲕᲔᲚᲐᲠ ᲨᲔᲪᲓᲔᲑᲐ — ᲞᲘᲝᲗᲔᲙᲐ
კომ 3 მოქ. ავქ. ცაგარლისა,
რეჟისორი ი. ᲑᲐᲠᲒᲕᲔᲚᲘ. ადგილების ფასი 3 მან.—50 კ. მდე.
დასაწყისი საღამოს 6 ნახევარზე.
შემდეგი წარმოდგენა 2 იანვარს.
ქართ. სახ. წარმ წრის ადმინისტრაცია.

ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘ
ოპერა ს. ი. ევლახოვის ხელმძღვანელობით

ოთხშაბათი, 1 იანვარი 1919 წ.	დილით	კატა, თხა, ცხვარი.
	საღამოს	„ზაზა“.
ხუთშაბათი 2 იანვარი	დილით	„პიკოვაია დამა“
	საღამოს	„რიგოლეტო“.
შაბათი 4 იანვარი	დილით	მშვიდი თოკანა, წითელი ქუდი.
	საღამოს	„გოფმანის ზღაპრები“.
კვირას, 5 იანვარი	დილით	„პაიაცი“.
	საღამოს	„გუგენოტები“.
სამშაბათს, 7 იანვარი	დილით	„ევგენი ონეგინი“.
	საღამოს	„ნერონი“.
ოთხშაბათს, 8 იანვარი	დილით	„ალი“ (რუსალკა).
	საღამოს	„რომეო და ჯულიეტა“.
ხუთშაბათს, 9 იანვარი	დილით	„კარმენი“.
	საღამოს	„უიდოვკა“.
შაბათს, 11 იანვარი		„ფაუსტი“.

ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲡᲐᲮᲚᲘ
სახ. სახ. არს. ქართ. წარ. მმართველი წრე.
სამშაბათს, 31 დეკემბერს, 1918 წ. წარმოდგენილი იქნება
პირველად ეგნ. ნინოშვილის მოთხრობიდან გადმოკეთებული
ᲛᲝᲡᲔ ᲛᲔᲤᲔᲠᲐᲚᲘ
დრ. 4 მოქ. გრ. საქარიქედელისა.
მონაწილეობენ: ქ.ქ ანტუანეტა, ე. ბარათაშვილისა, ე. ივანოშვილი, ნ. მამულაშვილი, ვ. არაბიძე, ე. თალაკვაძე, ა. ივერელი, ა. თევდგირიძე, ი. რომანიშვილი, ი. მინდიაშვ. ბ. მამაჯანოვი, ი. სალაყაია, ხამხარაძე, ფირთაშვილი.
დასაწყისი საღამოს 6 ნახ. საათზე. **რეჟისორი ივ. ᲑᲐᲠᲒᲕᲔᲚᲘ.**
(2—2)

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ
თფილისის მცხოვრებელ **რაბა-ლეჩხუმ-სვანეთა თფილისის დამცველი რაზმის შტ. საგმართველო** იმყოფება მადათოვის ქუჩაზე, ალექსანდრეს ბაღის ბოლოზე, მარტირუ სახლის ეზოში № 5. **საგმართველო** ღია არის მთელი დღე სადაც შეიძლება რაზმში რად ჩაწერა და შტაბთან მოლაპარაკება. (3—1)

ᲛᲔᲝᲗᲮᲔ ᲠᲐᲘᲝᲜᲣᲚᲘ ᲙᲝᲚᲔᲥᲢᲘᲕᲘ ᲡᲐᲥ. Ს. Დ. Მ. Პ.
აცხადებს ამავე რაიონის პარტიის წევრთა საყურადღებოთ, რომ ყველა ისინი, ვისაც თვის განმავლობაში არ შეუოუტანიათ საწევრო გადასახადი ან და დამატებითი 2 მ. 4 თანახმად პარტიულ წესდებისა და კოლექტივის 22 დეკემბრის დადგენილებისა, შეკეთ (10) **ᲘᲐᲜᲕᲠᲐᲛᲓᲔ** არ შემოიტანს ხვედრ ფულს, პარტიიდან გამორიცხულად ჩაითვლებ (2—1) **რაიონული კოლექტივი.**

ᲘᲣᲡᲢᲘᲪᲘᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝᲡ ᲡᲐᲙᲝᲚᲔᲥᲢᲘᲕᲘᲡ ᲓᲐᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲔᲑᲐ
ამით აცხადებს, რომ 1919 წლის 1 იანვრიდან იგი გამოსცემს კვირაში ერთხელ
ᲙᲐᲜᲝᲜᲗᲐ ᲓᲐ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲒᲐᲜᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲔᲑᲐᲗᲐ ᲙᲠᲔᲑᲣᲚᲡ.
კრებული ოფიციალური გაზეთია და შიგ მოთავსებული იქნება ყველა კანონი, მ რობის განკარგულებანი ზოგადის ხასიათისა და მთავრობის მიერ დამტკიცებული წესდ

საქართველოს პარლამენტის მიერ ამა 1918 წლის 11 ოქტომბრის „კანონთა გამო ნების“ კანონით, ყოველი კანონი ძალაში შედის შვიდის დღის შემდეგ „კანონთა და ბ რობის განკარგულებათა კრებულში“ გამოქვეყნებიდან.

წესდებანი სხვადასხვა სამრეწველო, სავაჭრო და საკრედიტო დაწესებულებებისა ბეჭდება „კანონთა კრებულის“ მეორე ნაწილში ცალკე მორიგებითა და საფასურით.

წლის დამლევს კრებულს დაერთვის სამნაირი ვრცელი სარჩევი: ანბანზე დაწყობილ საგნობრივი, ქრონოლოგიური და სისტემატიური.

„კანონთა და მთავრობის განკარგულებათა კრებული“ ეღირება წლიურად მთავრ დაწესებულებათა და მოხელეთათვის 30 მ., კერძო ხელის მომწერთათვის 40 მ. თფილ ხოლო პროვინციაში გაგზავნით 50 მ.

თითო ნომერი კრებულისა ცალკე იქნება შეფასებული.

ამა 1918 წლის 26 მაისიდან 1919 წლის 1-ლ იანვრამდე გამოცემული კანონები იბეჭდება და სარჩევით ცალკე წიგნად იქნება გამოცემული.

ხელის მოწერა მიიღება იუსტიციის სამინისტროს საკოდიფიკაციო განყოფილებ რომლის სახელობაზე უნდა გამოიგზავნოს ფული საქართველოს სხვადასხვა ადგილებიდან

მისამართი: იუსტიციის სამინისტროს საკოდიფიკაციო განყოფილება თფილისში, მართლო დაწესებულებათა შენობაში. (3—1)

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ.
სამსახურის შესახებ **ᲩᲐᲛᲝᲚᲣᲚᲘ ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲘᲡ ᲑᲘᲜᲐ** იმყოფება სასახლის ქუჩაზე ყ ლი სასტუმრო „ვრმიტაჟ“-ში. ზადამზედველი ბინის უფროსი ადიუტანტი გარნიზონის მართველოსი პორუჩიკი ი. ნიკოლაძე. (2—

ᲛᲝᲘᲗᲮᲝᲕᲔᲗ ᲧᲕᲔᲚᲒᲐᲜ
ნახშირ მჟავიან ნაცარ წმულიანი წყალი
ᲑᲝᲠᲯᲝᲛᲘ
ერთად ერთი წარმომადგენელი მიწად მოქმედების სამინისტროსი.
ᲛᲗᲐᲕᲐᲠᲘ ᲡᲐᲧᲝᲤᲘ ᲑᲝᲠᲯᲝᲛᲘᲡ.
თფილისში. კანტორა დროებით მოთავსებულია თამამშვილის ქირვასლაში სა „კავეთიას“ ღვინის კანტორასთან. იყიდება ბითუმათდა წვრილათ.
ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ. საკუთარი სავაჭრო ვორონცოვის ქუჩაზე.
ᲡᲐᲛᲢᲠᲔᲓᲘᲐᲨᲘ. წარმომადგენელ მიხეილ ბახტაძესთან.
ᲤᲝᲗᲨᲘ. ივ. კომახიძესთან. ლიალინის ქუჩა.
ᲧᲕᲘᲠᲘᲚᲐᲨᲘ. ალექსანდრე ჯალალიანისთან.
პირობების გაგება შეიძლება ყოველ დღე დილის 9 საათიდან საღამოს 6 საათამდე.
პატივისცემით **დ. ე. ᲥᲔᲑᲐᲫᲔ.**

1919 წ, სამ იანვარს დანიშნულია გურიის საქ. სოც. დემოკ. პ. კომიტეტის
ᲙᲠᲔᲑᲐ
ვსთხოვთ წევრებს დაესწრან.
(2—2) **პრეზიდიუმი.**

ᲙᲐᲮᲔᲗᲘᲡ ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲒᲖᲘᲡ ᲡᲐᲡᲣᲠᲡᲐᲗᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘ
ამით აცხადებს, რომ გზისთვის საჭიროა 1000 ფუთი ხირბალი და 2.000 ფუთი ს დი. დაწვრილებითი პირობების გაგება შეიძლება კახეთის რკინის გზის სამმართველოში (საბედის ქ. № 73) სასურსათო კომიტეტის თავმჯდომარე ნ. ლეონავასთან, 9—3 საათამდე. ტელეფონი № 750 (3—3)